

-NAPRA

iroda jelenti Ko-
norvégiai Aal vá-
totta el. A város-
szállóda a lángok
elpusztult a Kings-
épült és a legér-
építészeti műemlé-
A hatalmas palota
ponton dinamittal
hogy a tűz tovább-
ethessenek.

seni hosszuhullámu,
omást a jövő hónap
rezik. Öszre elkészül
tal dolgozó Langen-
Legközebb február-
Breslau, Leipzig és
állomásait. A két
érintetében egymás-
erben.

li, hogy Bedford fe-
a bombavető repülő-
asa teljesen sértet-
ség azonnal kordont
il, hogy a gép szer-
vet a hadvezetőség
t, továbbra is meg-

ne rigai távirata
szágbán pestisjár-
kormány kényte-
árt lezárni. Mind-
mást hagytak szá-
ó utasoknak ves-
radniók és pestis-
ők magukat.

tszék Betty Evanst
hiatt halálra ítélté,
az ítéletet azzal,
a büntető törvény-
tet csakis férfiakra
ni, ahol a szaká-
lka. A fellebbezés
dóssal várják.

mano közli a pápa
en a szépségverse-
melyeket a pogány
nak bélyegez s fel-
tus leányokat, hogy
ségversenyeken.

ztes rendőrmes-
vletet követett el
csos ellen. Bécsből
egy nemzeti szo-
a fegyelmi ügyé-
rmányozási taná-
erényletet követett
s állapotban kör-
merénylő rendőr-

lwalesi bányamun-
sztrájk ügyében.
él-Walesben a bá-
hája március 16-án
ásfoglalásuk felől.
t elkerülni.

nispálya-társasága
ma, vasárnap dél-
meg közgyűlést a
gben. A tagokat
nökség. — A Hag-
közli tagjaival és
a folyó hó 17-re,
vívóacsora esütört
z megtartva. Csü-
vivószakosztályi
kor vívóacsora a
nal. A halasztás
ny.

allszakosztálya ma,
kor a klubhelyiség
armelyen az összes
aroznak.

széges akar lenni
mény legyen a szé-
és bőre tele le-
ással, az igyek he-
reggelizés előtt
„Ferenc József“
an végzett orvosi
Ferenc József vi-
bél- és májbete-
mert ez minden
biztosan hat. A
z gyógyszerárak
fűszerüzletekben

XIV. EVF. • 62. SZAM
Cluj—Kolozsvar, 1931
március 17 Kedd
5691 EV Adar 28

Uj Kelet az egyetemes or-
a banskai szidóság pol-
napillapja
Ukteleink utánnymof
forrás megjelölésével engedjük
meg
Késiratokat nem küldünk vissza
megörzésükre nem vállalunk

Taxa pos-
piatite in mur
No. 224716-

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

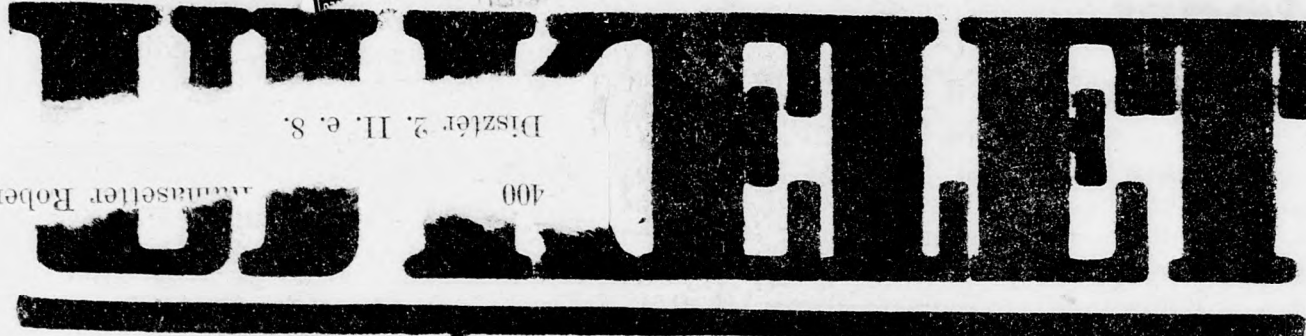
ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Lakók szövetsége

alakult tegnap Kolozsváron, amely azt
a célt tűzte ki maga elé, hogy a kataszt-
rofális gazdasági válság által sújtott
lakók érdekeit megvédelmezze. A lere-
dukált fizetésű tisztviselő, az áldozati
adóval megterhelt állami hivatalnok, a
munkanélküli munkás, a csödbe kerge-
tett kereskedő valóban alig bírja elvi-
selni azokat a béreket, amelyeket ma
egy-egy akármilyen szerény lakásért is
fizetni kell. Kolozsváron különöskép-
pen magasak a lakbérek s egyáltalá-
ban nincsenek arányban a lakosság tul-
nyomó részének kereseti viszonyaival.
A lakóknak ugy Kolozsváron, mint
egész Romániában nagyjában igazuk
van. A csökkentett fizetésű alkalmazott
képtelen a régi árnyvót honorálni, a
munkanélküli munkás nem tud, mert
nem tudhat fizetni házbért, a köztiszt-
viselő csak rendszerint hónapok mul-
tán kapja meg fizetését. Ezzel szem-
ben a házigazdáknak korlátlan kilakol-
tatási joguk van a nemfizető szem-
ben, ami természetesen a jelenlegi gaz-
dasági helyzetben nem mondható méltá-
nyosnak.

Bármennyire igazat is adunk azon-
ban az ezerféleképpen megnyomortott
lakók többségének, bármennyire helyén
valónak is tartjuk azt, hogy érdekeik
védelmére a lakók szövetségbe tömör-
ültek; ezt sem végleges megoldásnak
nem tarthatjuk, sem pedig nem állít-
hatjuk, hogy ugyanakkor a háztulajdo-
nosoknak is nincs igazuk. A háztulaj-
donosok ugyanis a mai szörnyű gaz-
dasági viszonyok között is a közterhek
nek legsúlyosabbikát viselik a vállu-
kon, tekintet nélkül házaik jövedelme-
zőségére, illetőleg jövedelmezőségénél-
küliségére.

A lakók és háztulajdonosok ellenté-
teinek kiegyenlítése és megoldása tehát
csak egy olyan lakáspolitikától várható,
mely haladéktalanul megkezdi a mo-
dern és olcsó lakások építését. Nem az
erőszakon alapuló bérredukcio hozhat-
ja meg a mai lakásvizonyok terén az
egészséges árnyvállalódást, hanem egy
nagyszabású építési politika, mely egy-
felől munkát ad a munkanélkülinek,
felfoldítja a kétségbeesítő krízissel küzdő
fogyasztást, az ipar számos ágában
megindítja a vérkeringést s a kialakuló
versenyben szinte matematikai pontos-
sággal törli le, illetőleg olcsóbbítja meg
a jelenlegi magas házbéreket.

Ha csak Kolozsvárt vesszük alapul,
nyugodt lélekkel megállapíthatjuk,
hogy négy-öt nagy bérház építése sok-
kal többet segítene a lakbérviszonyok
javulásának, mint száz paragrafus és
kiméletlen állami beavatkozás. Legfel-
jebb arról lehet szó, hogy a munkába
bekapcsolódni nem tudó elemek számá-
ra biztosítson a törvény bizonyos méltá-
nyos kiméleti időt, azaz moratóriu-
mot. Aki önhibáján kívül keresetké-
ptelenné vált, attól sem emberi, sem
társadalmi szempontból nem lehet ki-
válni azt, hogy az uccák lakója legyen
és ne tudja fejét valahol lehajtania. A
bérkérdés azonban csakis a szabad ver-
seny kiegyensúlyozó lendületében nyer-
het megoldást, tehát csakis az építke-
zések megindításával s így a lakásbő-
ség fokozásával.

Azt mondhatná azonban valaki,
hogy nem fog akadni vállalkozó, aki
azért építsen, hogy esetleg éppen az ő
ujjonnan épült házában lévő lakások
maradjanak üresen, vagy éppen ezek
ért a lakásokért kapjon olyan alacsony

Jorga professor megmosta Cuza fejét a kamara tegnapi ülésén

„Ki fogom irtani azt a rossz szelle-
met, amelyet maga a diákságban
elhinteni próbál“

— mondotta Jorga Cuzának. „Ha én bíró volnék, úgy nem
a diákokat tartóztatnám le, hanem Cuzát, aki felhecceli
őket.“ Madgearu földművelésügyi miniszter a plágium
vádját olvasta Cuza professor fejére

Beterjesztették a parlament elé a kölcsön megkötéséről szóló konvenciot

Bucuresti-Bukarest, március 16. (Az
Uj Kelet tudósítójától.) A kamara
tegnap délutáni ülésén Cuza profesz-
szornak egy felszólalása váratlan kom-
plikációkhoz vezetett. Az antiszemita
vezér rossznéven vette Iorgától, hogy
nem figyel oda felszólalására és meg-
jegyzést tett a bukaresti egyetem re-
ktorára, aki ingerült hangon válaszolt:
ez a kis incidens egy hosszú dialógust
indított be, amelynek során felfakad-
tak a Iorga és Cuza között az utóbbi
időben egyre élesebbé váló ellentétek.
Mint ismeretes, a háboru előtt a két
professor szoros barátságban élt egy-
mással. Abban az időben Iorga is anti-
szemitanak vallotta magát. Később el-
hidegült a viszony közöttük. Néhány
évvél ezelőtt kibékültek ugyan, de csak
nagyon rövid időre. Cuza a háttérből
szüntelenül áskálódott Iorga ellen, aki-
nek néhány nappal ezelőtt súlyos kel-
lemetlensége támadt a cuzista diákok-
kal.

El-jen Cu-za!

A román nyelvért folytatott küzde-
lem huszonöt éves évfordulója alkalmá-
ból a bukaresti egyetemi hallgatók
gyűlést tartottak, amelyen fel akart
szólalni rektori minőségében Iorga
professor is. De Iorga alig jutott el
odaig, hogy néhány szót szólhasson. A
jelenlévő diákok egyrésze korusban or-
ditáni kezdett:

— El-jen Cu-za! El-jen Cu-za!

A tüntetés annális kinosabb volt,
minthogy Iorga professor ebben a pill-
anatban a bukaresti egyetem rektori
méltóságát tölti be. Nyilván ez a tü-
ntetés is hozzájárult a mai kamarai in-
cidenshez.

A napirend előtti felszólalások során
Consac beszarabiai képviselő elmondja,
hogy Atachi községben egy ukrán me-
nekült titokzatos körülmények között
meggyilkoltak. Egy másik hotinmegyei
községben ugyancsak titokzatos körü-
lmények között egy egész családot mé-
szároltak le. A hatóságok mindkét
esetben feltűnő lanyhasággal folytatják

bért, ami nincs arányban befektetett
tőkéjével. Akik azonban így érvelnek,
azok elfelejtik, hogy maga az építkezés
egy csomó iparágban javítja meg a
gazdasági helyzetet, egy csomó ma fo-
gyasztóképtelen embert tesz fogyasztó-
képessé s ezeken keresztül emeli fel az
igényt nívósabb lakások iránt. Az épít-
kezésnél ugyanis nemcsak a munkás
jut keresethez, hanem a magasabb élet
standardon élő mérnök, építész, gyáros
és kereskedő is.

A lakók szövetségének tehát Kolozs-
váron éppugy, mint Bukarestben tulaj-

a vizsgálatot. Kérdi a belügyminisztert,
hogy mi ennek az oka?

Ezután Cuza megy fel az emelvény-
re és elmondja, hogy a hadirokkantak-
nak küldöttsége felkérte őt arra, hogy
interveniáljon a hadügyminisztérium-
nál érdekükben. A nemzeti becsület ele-
mi kötelességévé teszi a kormánynak,
hogy enyhítse e szerencsétlenek szen-
vedéseit.

Cuza rendreutasítja Jorgát
és Luput

Cuza közben észreveszi, hogy Jorga és
Lupu beszélgetnek egymással, mire így
folytatja felszólalását:

Nagyfontosságú probléma ez, any-

„Maga még nem nőtt ki a gyermekcipőkből“

Jorga: Mi az, hogy megengedi magá-
nak? Magának még nagyon sokat kellene
tanulnia, hogy másoknak a jómagaviselet-
ről leckéket adjon. Még mindig nem nőtt
ki a gyermekcipőket s nem tanulta meg
azt, amit minden normális embernek kell
tanulni.

Cuza: Az lehetséges, hogy én ideges
voltam...

Jorga: Nagyon jó volna, ha más idege-
ket venne magának. Ezenkívül még sok
egyéb tulajdonság is hiányzik magából.

„Következzék és jellemez-
gyok“ — mondja Cuza

Cuza: Ezzel szemben van egy tulajdon-
ságom, amellyel más nem igen rendelke-
zik, hogy következzék és jellemez gyokok.

Jorga: A következetességével és jelle-
mességével oda jutott, hogy még a gyer-
mek is kinevetik. Kezeltesse magát, ha
beteg.

Cuza: Maga még betegebb.

Pop-Csicsó István etegek beavatkozik a
vitába és kéri a két professzort, hogy ne
személyeskedjenek.

Cuza: Jorga professor ur bizonyára
egy minapi incidens hatása alatt beszél...

„Maga tartóztatnám le, nem
a tanítványait“

Jorga: Ennek az incidensnek még foly-
tatása lelsz az igazságszolgáltatás előtt.
S ha én bíró volnék, úgy nem azokat a diá-
kokat tartóztatnám le, akiket maga fel-

nyira nagy, hogy Luput és Jorgát is kell
hogy érdekelje.

Dr. Lupu: Engem annyira érdekel ez a
kérdés, hogy már napokkal ezelőtt inter-
pellációt jelentettem be az invalidusok ér-
dekében. Maga nem csinál egyebet, mint-
hogy engem lemasol.

Cuza: Ez még nem jogosítja fel arra,
hogy beszélgessem, amikor én felszólalok.

Lupu: Uglátszik, hogy maga elveszi-
tette az emlékezőtehetségét.

Jorga (Cuza felé): En nem követelem
meg senkitől sem, hogy meghallgasson. De
más sem követelheti meg tőlem, hogy meg-
hallgassam.

Cuza: De ha valaki mégis megengedi
magának azt, hogy közbeszóljon...

heccel, hanem a maga letartóztatását ren-
delném el. En, mint rektor, nem tehetek
egyebet, minthogy megvédem a rendet, a
melyet maga minduntalan megzavarni
igyekszik.

Cuza: Tudja maga, hogy milyen impres-
ziót vált ki a diákokból, ha megjelenik
körükben?

Jorga (Pop-Csicsó István felé): Kérem,
elnök ur, vonja meg a szót ettől az ember-
től, aki a parlament tribünjére hurcolja
magával a gyűlöleteit és úgy ragad az
emberhez, mint valami betegség. (Hosz-
szantartó taps a többségi képviselők ol-
dalan.)

Szónokok atakja Cuza ellen

Mirto: És állandóan odaüti be az orrát,
ahová nem kell.

Jorga: És akivel szemben úgy kell ten-
ni, mint a léggel, ha kényelmetlen helyre
száll.

Cuza: Jorga grandomániában szenved
és azt hiszi, hogy körülötte forog a világ.

Jorga: Magának a gyermekek tapsol-
nak.

Cuza: De ugyanazok a gyermekek ki-
fűtyülik magát.

Jorga: Sok mindent elhallgattam magá-
ról Cuza ur, egészen addig, amíg tisztés-
ségesen viselkedett. Ha tiszteletlen lesz,
megmondom magáról a véleményemet.
Ami pedig a diákokat illeti, majd meg
fogom mutatni, hogy kiirtom azt a rossz-
(Folytatása az ötödik oldalon.)

a higiéne és a szociális nyugalom leg-
főbb biztosítója is. Egészséges, tiszta
lakás nélkül el sem képzelhető a töme-
gek lelki békéje, ellenben ennek hiánya
a legfőbb és legdusabb termőtalaja
minden forrongásnak, minden erjedés-
nek, mely végül is könnyen katakliz-
mákban robbanhat ki. Az ujonnan meg
alakult kolozsvári lakók szövetsége te-
hát a részleges célkitűzések helyett az
építkezések állami protezsálásának
nagy célját és egy amortizációs hitel-
intézet felállításának kikövetelését kell
hogy legfőbb programpontjává avassa.

Charlie Chaplin Romániába is ellátogat

A nagy filmkomikus utja a londoni gettótól a világhír

Berlin, március 16. Charlie Chaplin Berlinbe érkezett, ahol, mint az *Uj Kelet* már jelentette, fejedelmi fogadtatásban részesült. Nemcsak a művészvilág és a nagy tömegek fogadták egészen szokatlan lelkesedéssel, hanem a hatóságok is. Diplomáták és miniszterek jöttek Charlie Chaplin ünneplésére. Hasonló fogadtatásban részesült Londonban, ahonnan Chaplin elszármazott Amerikába és ahol művészettörténeti jelentőségűvé emelte a saját művészetét és magát a filmet.

Európában Londonban mutatták be először a „City Lights“ (A nagyváros fénypontjai) című darabot. Ebben a legújabb darabjában Charlie Chaplin új oldaláról mutatkozik be. A siker egészen páratlan volt, a darab közben és lejátszása után percekig tombolt a közönség. Amikor azután maga Chaplin állott ki a közönség elé, az ünneplés valóságilag tobzódásig fokozódott. A darab megkacagatta a közönséget, de ez a nevetés Charlie Chaplin humorán át sirvavigadás volt. Amikor végül Bernard Shaw is kilépett Chaplin barátjával a lámpák elé, az ünneplésnek nem akart vége szakadni.

Szegény zsidók gyermeke

A lapok ebből az alkalomból felelevenítik Charlie Chaplin életrajzát. 1889-ben született, London egyik legszegényebb negyedében, egészen szegény zsidó szülőktől, akik Oroszországból vándoroltak Londonba a zsidóüldözések elől és akiket eredetileg Thonsteinnek hívtak. Chaplin legényében zsidó típus és humora is szintizta zsidó humor. Erőssége azonban a mimikája és helyzetkomikuma. Egy-egy taglejtésével meg tudja nevetetni és sirattatni egyben a nézőt. Önmagáról egyszer azt írta Chaplin: „Éheztem, küzdöttem, amíg egy más szellem lett urrá fölöttem. És pedig a humor szelleme. A dolgokat nem vettem tragikusan, nem volt érdemes. Most az egész világ nevet rajtam és valósággal cirkuszi clown-nak ismernek. Jó tudni, amit kevesen sejtene, hogy a nevetés egészen fájdalmas forrásokból bugyan fel.“

Biblia és hitvalás

„Egészen fiatal koromban nehezített rám a zsidó sors. Apám hagyományos zsidó nevelést adott ő maga tanított Bibliára és Talmudra és nem törődött azzal, hogy mivel fogom megkeresni a kenyeremet.“ Aki életrevaló és bizik Istenben — ez volt a mondása — az megkeresi a maga kenyerét. Fő a hit, mert aki igazán hisz Isten jóságában, azt nyomon követik a szárnyasok, a tehenek, a borjak és juhok és odanyújtják nyakukat, hogy vágja le őket az ember. Ha életutamra nem kaptam volna az igénytelenségnek és a bizodalomnak ezt a szellemét, bizonyos, hogy nem tudtam volna megküzdni azzal a sok sorscsapással, ami reám nehezedett. Gyöngye fizikumember voltam, mégis amikor felesperedtem különböző fizikai munkát kellett végeznem. Előbb egy pékműhelyben dolgoztam, de az éjszakázást és a forróságot nem bírtam, abbahagytam tehát ezt a foglalkozást és hidegebb mesterséget választottam. Egy jéggyár szállítási felügyelője lettem, ami azt jelentette, hogy ott kellett állanom a hűtőkben és fagyos kezekkel kellett jegyezmem az elszállított jégdarabokat.“

Nyulak között

Most már vágytam egy kis levegő és napsütés után, de erre a londoni élet nem igen adott alkalmat, úgy, hogy Franciaországba mentem, előbb Párizsba, ahol a filmnél próbálkoztam. Nem sok sikerrel, mert egy félévén át dolgoztam anélkül, hogy a statisztai sorból kiemelkedtem volna. Ekkor valaki mezőgazdasági munkára protezsált és néhány hónapig kikerültem egy francia uradalomra, a nyulak mellé. Nyulakat ettem, füvet vittem nekik, neveltem

őket és barátkoztam velük. Visszajöttem Párizsba, ahol „beugrattak“ egy komikus szerepbe. Ezen a téren aztán megállottam a helyemet és nem engedtem magamat kilendíteni komikusi pozícióból. Igyekeztem azonban ezt a komikumot a természetnek a vonalán tartani. Nem affektáltam, megmaradtam zsidó komikusnak. Sokat dolgoztam és ha a megnevetetés munkának mondható, akkor bizonyos, hogy én ebben a munkában fogok elpusztulni. Tudják meg, ha majd nem leszek, hogy Charlieben, a cirkuszi klowban egy Hamlet halt meg.“

Chaplin ironiája

Charlie Chaplinról számos cikk és könyv jelent meg, akiknek szerzői általában kiemelték humorának mélyéges melankóliáját. De senkinek eszébe nem jutott, hogy ez a magával ragadó buskomorság tartozéka az ő zsidó származásának. Ironiája tiszta zsidó író-

nia, amely nemcsak kritizál, hanem alkot is. Tudni kell Chaplinról, hogy a legtöbb filmet, amelyben játszik, ő maga írta és maga rendezte. Az a személy, akit ő személyesít, mindig egy szerencsétlen, kigunyolt alak, aki azonban sajátosképpen annyi etikai emelkedettség fölött rendelkezik, hogy respektust is kell iránta érezni.

Művészete annyira szemléltető, hogy a hangos filmben aligha lesz neki jelentősebb szerepe. Ő az az örök típus, aki ügyetlenül fog mindenhez, de azért minden helyzetben felalálja magát. Furcsa a ruhája, de a furcsaságon túl megérzékelteti, hogy a ruha mögött egy jószágos szív és a komikus kalap alatt egy okos agyvelő működik. Chaplin művészete a kicsinyek és tömegemberek lelkiületével kapcsolatos. Az ő művészete a gyöngéké, a gyermekeké, a melegen érzőké, az embereket szeretőké. Talpig zsidó ember, akiben most a világ a zsidó felsőbbrendűség egy faj táját ünnepli.

Charlie Chaplin egyébként európai körútján Romániát is utba ejti a tavaszkor.

H. G.

Egyre veszedelmesebb méreteket ölt a perzsi pestisjárvány

A török kormány lezárta Perzsia felé a határt

London, március 16. A Times angol távirata szerint a perzsi Karadagh és Tebrisz környékén a pestis egyre veszedelmesebb méreteket ölt. Az eddig elhaltak száma máris megközelíti az ötszázat. A török kormány lezárta Perzsia felé a határt, mert a határvidéken is előfordult két ízben pestis-

megbetegedés s a betegséget csak Perzsiából hurcolhatták be. A török kormány a karavánoknak nem engedi meg a határvidék megközelítését s harminc kilométeres szélességű tilalmi zónát állított fel részükre, amelyen belül az ország belsejéből származó karavánok nem folytathatják útjukat.

A buenos airesi angol kiállítás helyisége előtt egy olasz anarchista bombamerényletet követett el,

mely a merénylőt is megölte

Newyork, március 16. Buenos Airesben az angol kiállítás helyisége előtt egy olasz anarchista bombamerényletet követett el egyik utasokkal szufolt közúti villamoskocsi ellen. A bomba szétvetette a kocsit. Utasai közül ketten azonnal szörnyethaltak, három utas életveszélyes, számosan könnyebb sebesülést szenvedtek. Az explózió a merénylőt is megölte.

A bombarobbanás színhelyét a rendőrség kordonnal vette körül. Elrendelték az egész karhatalom riadókészültségét, mert nem tudják, hogy a bomba explóziója nem szolgált-e a walesi herceg buenosairesi tartózkodásának.

A munkásnegyedekben a külföldiek sorából a megtartott razzian számos letartóztatást eszközöltek.

Zsidó gazdasági tanács alakult Lengyelországban

Varsó, március 16. Waclaw Wysliczky szemképviselő enoklete alatt Varsóban a zsidó gazdasági szervezetek képviselői fontos tanácskozásokat folytattak. Mindenekelőtt elhatározták, hogy zsidó gazdasági ta-

tanácsot alakítanak azzal a hivatással, hogy a zsidó egzisztenciákat megmentsék a gazdasági romlástól.

Az értekezlet számos határozati javaslatot fogadott el; a zsidó gazdasági ta-

A

Ön még nem tudja mi ez

?

B

C

Pár nap múlva meg tudja!

!

„OLLA“
GUM..?

a világmárka megovja Önt a nemibetegségek-től.

nácsra vonatkozó javaslatok között legfontosabb az, amely vonatkozik a tanács föladataira.

Eszerint: meg kell alakítani egy olyan gazdasági és szociális testületet, amely koncentrálna a Lengyelországban élő zsidó lakosság gazdasági eszméit és érdekeit és olyan mozgalmat indít és tart ében, amely kiterjed a gazdasági élet mind ama ágazatára, amelyekben zsidók produktív módon vesznek részt. Egyetlen kereskedelmi, vagy ipari réteg nem érvényesülhet egy másik réteg rovására.

A gazdasági tanács működése elé nagy várakozással néz a lengyel zsidóság, amely soha még olyan gazdasági leromlottságot nem élt át, mint ezekben a hónapokban.

Harmincmillió lej értékű fehérműt vásárolt Európában a patialai maharadzsza

London, március 16. A patialai maharadzsza, a londoni India-konferencia bekezesztése után Dél-Franciaországba utazott, ahol még szórakozott egy darabig — vadászott, lovaspólozott — azután besomagolta óriási mennyiségben vásárolt árucikkeit — és visszautazott Indiába.

A patialai maharadzsza vásárlásai körül — minden alkalommal, amikor Európába jön — legendák keletkeznek. A mostani India-konferencia alkalmával — főképpen külföldi újságírók azt akarták kideríteni, hogy nem ez az indiai herceg a leggazdagabb az összes hercegek közül és nem ő költi el a legtöbb pénzt Európában — a tények azonban rácafoltak a rosszlejtésekre. A patialai maharadzsza megtartotta a vásárlás terén „verhetetlenségét“, sőt olyan újabb rekordot állított fel, amelyet egyhamar — legalább is a jelek erre mutatnak — sem indiai, sem más országbeli herceg nem tudhat megdönteni.

Különös kedvtelése a patialai maharadzsának, hogy a legfinomabb, a legfantasztikusabb szépségű — férfi alsóruhákat hordja. Ingei, „underwear“-jei a legszebbek és a legdrágábbak az egész világon. Egyenesen az ő számára gyártják őket gyárosai és természetesen: csak ő, egyedül ő viseli azokat.

Angol kereskedők kiderítették, hogy mostani európai tartózkodása alkalmával összesen 31.000 font sterling értékű áruval egészítette ki ruhatárát a maharadzsza. Ez az összeg megközelíti a harmincmillió lejt és ezért a hatalmas pénzmennyiségért elsősorban alsóruházatot, ezenkívül pedig különleges, csak az ő számára gyártott nadrágokat vásárolt. A gyönyörű fehér gyapjunadrágok — amelyek szorosan ráfeszülnek a maharadzsza lábszáraira — darabonként körülbelül kétszáz fontjába kerültek Patiala mérhetetlen gazdaságu urának.

Igen érdekes az a háború, amely a patialai maharadzsza vásárlásai körül angol és francia kereskedők és gyárosok között keletkezett. A J. Izod angol kereskedő, a világ egyik leghíresebb férfiingkészítője, kereskedői körökben kifogást emelt az ellen, hogy a maharadzsza ruházatának legnagyobb részét párizsi kereskedőknél szerezte be, pedig köztudomású, hogy ezek a párizsi kereskedők az ingek anyagát mind náluk, londoni kereskedőknél szerzik be.

Egészen pontosan 22.000 fontot költött Párizsban a maharadzsza ingekre, harisnyákra és underwear-ekre. És ezeknek az árucikkeknek döntő többségét egyenesen Londonból szállították a párizsi cégeknek, melyek a maharadzsza ruhatárát kiegészítették.

Természetes, hogy a maharadzsza — aki rendkívül szereti Párizst — emellett nem feledkezett meg Londonról sem és éppen a fentemlített kereskedőnél összesen 3000 font értékben rendelt ingeket. Ezek az ingek közvetlenül, Párizs megkerülésével kerültek a maharadzsza londoni szállítócégehez.

Képkeretgyár R.-I.
Timisoara III, P-ța Bisericii 2

Hitler árn

A ki te

Hitlernek k

Berlin, március 16. utóbbi időben egy tudósításokat az országokban mily az antiszemita meggyekeznek kibán németországi elő impulzust adott a egész világon. Miban, hogy a kam nacionáléja van ler Adolfot ismer ország szállítja a szemítái számáragiai“ fegyverek a

Csikág kereszt

Ezek a külföld tudósításaikban, maradék nélkül mihelyest Hitler zsidó gyűlölet a országokban is fe eddig zsidók és móniában éltek egy ket mintaképül s a zsidó asszimilát együttélés lehető Észak-Amerikába bujik többé a zsi Klan cégre mögé laja alatt szervezk csak erőteljes ant dött meg, amely csolatokat tart fe jával. Amig tehát erőteljes tempóban és a jazz jegyében addig a másik old kéri kölcsön a jel küzdelem beindítá

Európa keleti volna ezen a helyezni. A keleteuró szemitizmus szünt ki s csak az alkalm erőszakos formák miután a gazdaság ben már évtizedel lett. A sajtó tudó gyöznek arról, h végigvonuló antisz rülte el azokat az lye a kultura és sabb fokát képvis sen. Hitler árnyé sötétíti el azt a tudomány és az el elárasztott.

A p

Nagyon jellem amely a Dreyfus-ó ja körül lejtészdő összes jobboldali az Action Franca megakadályozzák amelynek az volt kapitányt igazi m publikumnak. A tekintélyes számú fus rehabilitálás Párizs színházi k csak művészi skan ezuttal politikai telen az olvasónak rendőrség pedig, a pardont, ha szaba ról volt szó, defera beültotta a dara Hiábavaló volt tel emberi haladás tő nak minden erőfes

כשר

Szalami, kolbás olcsóbb napi á del

Kóser S
ORADEA, Sír.

Hitler árnyéka egyre jobban terjed a világon...

Az antiszemita német sajtó szerint kialakulóban van a kampóskeresztes internacionálé

Chikagóban, Észak-Amerikában és Lettorszában szervezkednek a kampóskeresztes pártok, Franciaországban betiltják a Dreyfus darab előadását és Németország összes egyetemének diákszága követeli a numerusz klauzusz bevezetését

Hitlernek közvetlen kapcsolatai vannak a nemzetközi antiszemita mozgalmakkal

Berlin, március 16. Hitler lapjai az utóbbi időben egyre gyakrabban közölnek tudósításokat arról, hogy a különböző országokban milyen mértékben erősödik az antiszemita mozgalom. Ezek a tudósítók igyekeznek kihangsúlyozni, hogy Hitler németországi előtörése milyen hatalmas impulzust adott az antiszemitizmusnak az egész világon. Minden jel arra mutat valószínűleg, hogy a kampóskeresztes egy internacionáléja van kialakulóban, amely Hitler Adolfot ismeri el pápájának. Németország szállítja a különböző országok antiszemita számára a szellemi és „ideológiai” fegyverek arzenálját.

Csikágóban is hódít a kampóskereszt

Ezek a külföldi tudósítók azt is jelzik tudósításaikban, hogy az antiszemitizmus maradék nélkül győzni fog mindenütt, míghelyest Hitler Adolf hatalomra kerül. A zsidó gyűlölet az utóbbi időben olyan országokban is felütötte fejét, amelyekben eddig zsidók és keresztények békés harmóniában éltek egymás mellett és amelyeket mintaképül szoktak idézni — főleg a zsidó asszimilánsok — a békés polgári együttélés lehetőségeinek bizonyítására. Észak-Amerikában példánakokéért nem bujlik többé a zsidó gyűlölet a Ku-Klux-Klan cégére mögé, a kampóskereszt zászlaja alatt szervezkedik. Chicagóban ugyan csak erőteljes antiszemita párt szerveződött meg, amely közvetlen és élénk kapcsolatokat tart fenn Hitler Adolf irodájával. Amíg tehát Európa egyik oldalán erőteljes tempóban halad a racionalizálás és a jazz jegyében az amerikai sodás felé, addig a másik oldalon Amerika Európától kéri kölcsön a jelszavakat a zsidóellenes küzdelem beindításához.

Európa keleti államairól felesleges volna ezen a helyen külön is megemlékezni. A kelet-európai államokban az antiszemitizmus szüntelen tevékenységet fejt ki és csak az alkalmakat várja ahhoz, hogy erőszakos formákban is megnyilatkozzék, miután a gazdasági, kulturális közéletben már évtizedek óta állandó normává lett. A sajtó tudósításai azonban meggyőznek arról, hogy az egész világon végigvonuló antiszemita hullám nem kerülte el azokat az államokat sem, amelyek a kultúra és a civilizáció legmagasabb fokát képviselték ezen a kontinensen. Hitler árnyéka félelmetes erővel sötétíti el azt a világosságot, amelyet a tudomány és az emberi haladás a földön elárastott.

A párizsi Dreyfus-botrány

Nagyon jellemző erre az a botrány, amely a Dreyfus-darab párizsi bemutatója körül lejátszódott. A francia főváros összes jobboldali szervezetei összefogtak az Action Française vezetése alatt, hogy megakadályozzák a darab eljátszását, amelynek az volt a bűne, hogy Dreyfus kapitányt igazi mivoltában mutatta be a publikumnak. A jobboldali szervezetek tekintélyes számu ifjúságot tudtak Dreyfus rehabilitálása ellen felvonultatni. Párizs színházi krónikája, amely eddig csak művészi skandalumokat jegyzett fel, ezuttal politikai büntetésről volt kénytelen az olvasónak beszámolni. A párizsi rendőrség pedig, amely eddig nem ismert párdont, ha szabadságjogok megvédéséről volt szó, deferált a csöcselék előtt és betiltotta a darab további játszását. Hiábavaló volt tehát Zola, Jaurès és az emberi haladás többi francia bajnokainak minden erőfeszítése. Az a generáció,

amely őket megértette, követte és Dreyfust az egész világ előtt rehabilitálta: elmulott. Felött egy új generáció, amely Hitler árnyékában mozog. Sok keserű igazság volt abban a megállapításban, amelyet a darab betiltása alkalmával tett egy francia újságíró, hogy ezzel a betiltással megbukott a francia forradalom.

A zürichi választások és a zsidó-kérdés

Nem kevésbé figyelemreméltó jelenség az, hogy Svájcban a községi választások alkalmával a zsidó-kérdés is bevonult a választási jelszavak közé. A parlament egyik legutóbbi ülésén zsidó mivoltát vetették szemére egy szociáldemokrata képviselőnek. Zürichben a szociáldemokraták és egy szabadelvű polgári párt vetélkednek a zsidó szavazatokért azzal, hogy szükségesnek tartják zsidó barátságukat kihangsúlyozni. A szabadelvűeket pártoló zsidó publicista pedig egy zsidó lap hasábjain azzal érvel, hogy szocialista

hivatalnok és munkáskörökben legalább annyiszor lehet zsidóellenes kijelentéseket hallani, mint polgári körökben...

Lettországban megalakult a kampóskeresztes párt

Rigából jelentik, hogy Lettorszában „keresztény szociáldemokrata munkáspárt” címmel új párt alakult, amely Hitler programján áll. Ez a párt feladatát mindenekelőtt is a zsidók elleni küzdelemnek látja. Követeli az 1927 óta bevándorolt zsidók kiutasítását s a zsidó tulajdonban levő házak, kereskedések, vállalkozások és üzemek kisajátítását. A hatóságok feladata és kötelessége a keresztény szociáldemokrata munkáspárt szerint kizárólag az, hogy a lett lakosságot támogassák.

Numerusz klauzusz mozgalmak Németországban

Ennek a hírnek a jelentőségét csak vajmi kevésbé csökkentheti az, hogy Zelman lett miniszterelnök lojális kijelentéseket

tett a Zsidó Távirati Iroda igazgatója előtt. Ha Hitler jelszavainak ilyen hatásuk volt Európa és Amerika különböző részeiben, ugy természetesen dolog, hogy a kampóskeresztesek hazájában: Németországban az antiszemitizmus komoly előrehaladásról és gyakorlati eredményekről számolhat be. A numerusz klauzuszért folytatott harc például figyelemreméltó sikereket mutathat fel. A német diákszervezetek egymásután teszik magukévá Hitler-párti tagjainak a numerusz klauzusz követeléseire vonatkozó előterjesztéseiket. A berlini diákok nem elégszenek meg a vallás szerinti szelekcióval, hanem egyenesen azt követelik, hogy a külföldi diákok faji származásuk szerint ítéljék meg. A lipcsei egyetemi diákság vezetésére husz szavazattal hat ellenében határozati javaslatot fogadott el, amelyben felhívják az egyetemi hatóságokat, hogy ne vegyék fel azokat a külföldieket, akiket a numerusz klauzusz különösen Magyarországon és Romániában megakadályoz tanulmányaik folytatásában. Hasonló határozatokat hoztak a württembergi, giesseni és a rostocki egyetemi diákszervezetek, valamint a müncheni, karlsruhei, charlottenburgi, freiburgi és weimari politechnikumok hallgatói is. Azok az egyetemek, amelyeknek hallgatói eddig szembehelyezkedtek a numerusz klauzusszal, a nemzeti szocialista párt propagandájának befolyása alatt sorra követelik a zsidó elemeknek az egyeteméről való kizárását.

Íme: csokorba kötve azok a jelentések, amelyek egyetlen nap futottak be az antiszemita frontról. A zsidóságunk nem szabad ölbetett kezekkel elmenni ezen jelenségek mellett, amelyek súlyos veszedelemeket rejtenek magukban a jövőre vonatkozólag és amelyekkel szemben a zsidóság csakis saját erejében és lehetőségeiben keresheti a védekezés útját.

Nem lehetett megtartani a bukaresti kisanant diákkongresszust, mert a jugoszláv delegáció érthetetlen okokból nem érkezett meg Bukarestbe

Bucuresti-Bukarest, március 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapra volt tervezve a bukaresti kisanant diákkongresszus. A kongresszusra a jugoszláv diákság delegáltjai, jóllehet várták őket, érthetetlen módon nem érkeztek meg. A csehek, mint már jelentettük,

még idejében Bukarestbe érkeztek és még a mai napig is ott vannak, hogy ha a jugoszláv kiküldöttek megérkeznek — késve bár — de egyebekben az eredeti program szerint mégis megtartják a diákkongresszust. Nem tudni, hogy a jugoszlávok miért maradtak

el. Egyes hírek szerint a jugoszláv hatóságok nem adtak nekik utlevelet. (Ez a hír természetesen megerősítésre szorul.) A jugoszlávok távolmaradása nagy feltűnést keltett a fővárosban s különösen a diákok körében rengeteg kombinációra ad alkalmat.

A szovjet Oroszország egész területére betiltotta a biblia terjesztését

A parasztek Leningrádtól északra támadást intéztek több élelmiszerraktár ellen. Tokióban revolveres merényletet követtek el a szovjetkövetség kereskedelmi tanácsosa ellen

London, március 16. Rigából jelentik hogy Leningrádtól északra, Kareliában a parasztek támadást intéztek több élelmiszerraktár ellen. A szovjetcsapatok ellentámadását még nem sikerült győzelemre vezetni. A parasztek zendülők gyujtogatnak.

Tokióban a szovjetkövetség kereske-

delmi tanácsosa ellen revolveres merényletet követtek el. Lakásának elhagyása után ismeretlen politikai bűntettes öt revolverlövést adott le rá s azután elmenekült. A kereskedelmi tanácsost életveszélyes állapotban szállították kórházba.

A Daily Telegraph szerint a szovjet betiltotta Oroszország egész területére a biblia terjesztését.

Az intézkedést azzal indokolják, hogy a biblia antiszocialis könyv, mert osztályharc helyett általános megértést és szeretetet hirdet.

Megszüntetik a tartományi igazgatóságokat

A közigazgatási törvény módosító javaslata egyszerűen eltörli a tartományi igazgatóságok létesítéséről intézkedő paragrafusokat. Megszűnnek a falusi tanácsok is

Bucuresti-Bukarest, március 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belügyminisztérium elkészítette a közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslatot. Eleinte csak jelentéktelenebb változásokról volt szó, amelyek főleg a falvakat érintették és amelyek nem érintették a nemzeti parasztpárt közigazgatási reformjának alapelveit.

Az előttünk fekvő módosító javaslatból azonban kiténik, hogy a nemzeti parasztpárt súlyos harcok árán megteremtett reformjából a módosítások után alig fog valami megmaradni. Kimarad a jelenleg érvényben levő törvényből a 292. és 293. paragrafus, amelyek a tartományi igazgatóságok létesítéséről intézkedik. Ezek szerint a kormány elhatározta magát a

tartományi igazgatóságok megszüntetésére és feladja ezzel egyikét azoknak az elveknél, amelyek az ellenzékét a nemzeti parasztpárt sarkalatos programját képezték: a decentralizáció elvét.

Egy másik újítása a módosításnak az az intézkedés, amelyről már többször beszámoltunk, hogy a prefektusok a jövőben elmozdíthatatlan állami tisztviselőkből fognak rekrutálódni. A javaslat kimondja, hogy a prefektusok csakis lemondás, nyugdíjaztatás, vagy pedig gyógyíthatatlan betegségek esetén vesztethetik el állásukat. A prefektus csakis királyi dekrétummal lesz a jövőben áthelyezhető s így is csak abban az esetben, ha a fegyelmi bizottság megállapítaná, hogy az illető

megyéhez olyan érdekek fűzik, amelyek inkompatibilissé teszik prefektusi tevékenységét. A prefektus elsőosztályú minisztériumi igazgatói rangot kap és fizetésén kívül 15 ezer lej reprezentációs költséget huz havonta.

A módosító javaslat egy másik érdekes intézkedése az, hogy megszünteti az úgynevezett „falusi tanácsokat”, amelyeknek létesítése Stere gondolata volt. Az új javaslat csak a comuna rula és a comuna urbana disztingciót ismeri el a községek között. Így módon kimarad a közigazgatási reformból csaknem ötven paragrafus.

A lapok értesülése szerint a módosító törvényjavaslat még a jelenlegi parlamenti ülésükben megszavazásra kerül.

ארטה' כשר

Szalámi, kolbász, felvágottak legolcsóbb napi ár mellett megrendelhetők

Kóser Szalámigyár
ORADEA, Str. Avram Iancu 14

gár R.-I.
-ta Bisericii 2

A világmárka megóvja Önt a népbetegségektől.

avaslatok között legvonatkozik a tanács

alakítani egy olyan állás testületet, amely Angliában élő gazdasági eszméit és érdekeit indít és tart életben a gazdasági élet mindkét területén zsidók részét. Egyetlen kért réteg nem érvényesíthető rovasára.

és működése elé nagy figyelmet fordít, amely gazdasági leromlottságot okozhat a hónapokban.

előlejték a vásárolt a patialai radzsa

16. A patialai maharadja-konferencia be-Franciaországba utazott egy darabig — azután beennyiségben vásárolt zautazott Indiába.

Radzsa vásárlásai körül áll, amikor Európába utaznak. A mostani utazásával — főképpen akarták kideríteni, hogy a herceg a leggazdagabbak között nem ő az európai — a foltok a rosszulteremtett maharadzsa megtartott „verhetetlenségét”, a dót állított fel, amelyekből is a jelek erre utalnak, sem más országban megdönteni.

A patialai maharadja-omabb, a legfantasztikusabb, a férfiakat „wear”-jei a legszebbek az egész világon. A maharadza gyártják őket: csak ő, egye-

kiderítették, hogy a maharadza alkalmával a sterling értékű árukat a maharadza. A maharadza harmincemillió angol fontot a pénzmennyiségért adta, ezenkívül pedig a maharadza gyártott a gyönyörű fehér ruhák szorosan rázára lábszáraira — a maharadza két száz fontjában a maharadza gazdagsága

a háború, amely a maharadza körül andok és gyárosok közt. Izod angol kereskedő a maharadza ruháit párizsi kereskedő közvadású, a maharadza az ingek londoni kereskedők

2.000 fontot költött a maharadza ingekre, harisnyokra. És ezeknek az ingeknek egyenesen a maharadza cégeknek, a maharadza kiegészítő

maharadza — aki a maharadza nem a maharadza összesen 3000 ingeket. Ezek az ingek megkerülésével a maharadza szállító-

A szovjet óriási előkészületeket tesz az idej dumpingre

Megbukott a holland-belga bojkott az orosz gabona ellen

A buza világtragédiája. Moszkva négymillió aranyrubelért bérelt hajókat

London, március 16. Kétségtelen, hogy a gabona világgiazi helyzete e pillanatban meglehetősen kiegyensúlyozott. Különösen akkor, ha a jelenlegi szituációt a kampány első felével hasonlítjuk össze. Ennek ellenére sok kérdés még döntő hatása lehet az áralakulásra. Így elsősorban a tavaszi vetésterület csökkentése. A buza piac minden szakértője hangsúlyozza azt (ez főképpen Kanadára és a Északamerikai Egyesült Államokra vonatkozik), hogy a buza részére csakis a vetésterület megfelelő csökkentésével lehet kedvezőbb árat biztosítani.

De még sokkal nagyobb jelentőségű az orosz exporttevékenység folytatásának problémája. Miután e tekintetben a szakértőknek nem áll biztos adat rendelkezésükre, álláspontjuk megoszlik. Sokan azt hiszik, hogy az orosz szovjet gabonadumpingjének nyomása Oroszország belföldi élelmiszeri nehézségei miatt enyhülni fog. A szakértők többsége azonban ellenkező véleményen van. Ez a többség rámutat arra, hogy a szovjet újból hajókat bérel gabonaszállítás céljaira, tehát Oroszország ez évben is ismételni akarja azt a dumpingot, mely az őszi hónapokban az európai gabonapiacok áralakulására emlékeztetése olyan katasztrófális hatással volt.

Hetven olasz hajó

Ez a pesszimiztikus vélemény kétségtelenül indokoltabb, mint az a tisztán óhajon alapuló hit, hogy a szovjet felhagy a dumpinggal. Emellett bizonyít többek között az az olaszországi jelentés, hogy a szovjetkormány milánói képviselője négymillió aranyrubelért hetven olasz hajót bérelt a délorosz kikötőkből történő gabonakivitel céljaira. Ez a nagyarányú hajóterlekedés az orosz-olasz kontingensszerződéssel áll kapcsolatban, mely szerint Olaszország a szovjet gabonája ellenében ipari cikkeket fog exportálni Oroszországba.

De sokkal nagyobb jelentőségű a hajóberlekedés az a tény, hogy a holland-belga bojkott megszűnt az orosz gabona ellen, ez pedig szinte korlátlan lehetőséget nyújt az orosz gabonának az európai piacokra való beözönlésére.

Emlékeztetes, hogy a múlt év elején, amikor az orosz buza exportja megindult, a hollandiai bevásárló szervezetek központja bojkottot mondott ki a szovjet gabonája ellen. Ez a bojkott nem érte el a kívánt hatást, mert a magánkézben levő malmok továbbra is vásárolták a szovjetbuzát. Az orosz orosz dumping-gabonával dolgozó magánmalmok konkurrenciája a holland szövetkezeteket arra kényszerítette, hogy versenyképességük érdekében feladják a bojkottot.

Belgiumban tavaly maga a kormány tette lehetetlenné az orosz gabona importját, amennyiben bevezette az úgynevezett „származási bizonyítványok” rendezését. Azonban az idén már megindultak a tárgyalások az orosz búzáknak Belgiumba való bebecsátására. A belga kormány egyelőre cáfol, azonban a szovjet Belgiumba irányított készleteit máris megvásárolták a holland, német és francia kereskedők, még pedig spekulációs célből. Ugyanis az orosz buza annyira olcsó, hogy a belga tilalom megszüntetése után — ami küszöbön van — a dumping-gabonának jelentékeny áremelkedési lehetősége van. Belgium tehát nem direkt Oroszországtól, hanem közvetítőkötől kapja a búzát, mely még így is a napi árnál alacsonyabban kerül piacra.

A részleges védekezés hiábavaló

A holland-belga kudarc azt bizonyítja, hogy az orosz dumping ellen a részleges védekezés hiábavaló, csakis egy jól megszervezett nemzetközi bojkottnak lehetne hatása. Ezt igazolja az orosz gabona áralakulása is, a nemzetközi piacokon. Illetékes helyről ezzel kapcsolatban következő információt kaptuk:

— Jellegzetes, hogy Bécsben az orosz búzát eleinte drágábban kínálták a dunai búzáknál. Azonban, amint előrelátható volt, a szovjetgabona ára rövidesen a dunai gabona árnívója alá hanyatlott.

A buza világgiazi helyzetének további sorsa tehát attól függ, milyen lesz az orosz gabona nyomása az európai piacokon. Ha az optimistáknak lenne igazuk és a szovjet beszűntetné a dumpingot, akkor azonnali javulás következne be. A

legközelebbi hónapokban mindenesetre a helyzet enyhülése várható. Ennek jelei valamennyire már most is mutatkoznak. Ugyanis a német belföldi buza ára igen jelentősen emelkedik, amit azazal magyaráznak, hogy Németországban már a készletek vége felé járnak és így rövidesen megindulhatnak az importüzletek Németország felé. Ez persze befolyásolni fogja a gabona világgiazi áralakulását s külö-

nösen a román, jugoszláv és magyar piacokra lehet kedvező hatással. A közeljövő enyhülése mellett mutat az is, hogy Olaszországnak ebben a kampányban még tízmillió mázsa gabonára van szüksége. De a döntő szót mégis a szovjet mondja ki. Illetőleg az a kérdés, hogy sikerül-e a dumping ellen általános nemzetközi meg egyezést létesíteni. Ha nem, akkor a buza tragédiája végleges lesz.

Gergely István vásárhelyi villanyszerelő ismeretlen okokból szíven lőtte magát

Tragikus öngyilkosság egy marosvásárhelyi szállodában

Târgu-Mures-Marosvásárhely, március 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Tragikus öngyilkosság történt ma délben Marosvásárhelyen, melynek áldozata iránt a város közönségében osztatlan részvét nyílt. Az egyik szállodában a kora reggeli órákban megjelent Gergely István huszonnyolc éves villanyszerelő és szobát kért. Gergely István ágybefeledt és délig aludt, amikor is a portásért csezengett és egy málnaszörpöt kért.

Pár perc múlva a szálloda csöndjét revolverlövés riasztotta fel. A portás az öngyilkos fiatalember szobájába rohant, azonban az ajtó zárva volt. De Gergely

Istvánnak még volt annyi ereje, hogy az ajtóhoz vándorogjon és felnyissa. Azután eszméletlenül esett össze. Gergely István szívenlőtte magát és haldokolva szállították a kórházba.

A rendőrségi nyomozás nem tudta megállapítani, hogy a tragikus végű fiatalember miért követte el végzetes tettet, mert ez egy sor irást sem hagyott hátra. Zsebében egy banit sem találtak. Az előző éjjel hajnalig mulatott és a kávéházból ment a szállodába. Gergely István öngyilkossága mély részvétet váltott ki Marosvásárhelyen.

Érdekes szerelmi botrány bűnügyi fejleményei a törvényszék előtt

Egy mezőgazdasági vezérfelügyelő és egy magántisztviselő kölcsönös bejelentés alapján egyszerre kerültek a vádlottak padjára

Cluj-Kolozsvár, március 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes szerelmi háromszög részletei bontakoztak ki ma délelőtt a kolozsvári törvényszék első székfője előtt. Egy kettős súlyos testisértségi ügyben kezdte meg a főtárgyalást a törvényszék és a tárgyalásnak az az érdekessége is meg van, hogy a per felperese és alperese egyaránt a vádlottak padján ülnek. A vádlottak: Ciomag Lukács mezőgazdasági vezérfelügyelő és Blajiu Sava magántisztviselő kölcsönösen jelentették fel egymást súlyos testisértségi vádjával. A két évvel ezelőtti történet összetűzés óta a két ügyet egységesítették és így került egymás mellé a vádlottak padján a felperes és alperes.

Egy kis verekedés

Az érdekes jelenetekben bővelkedő tárgyalás alatt egy furcsa szerelmi történet pikantériái tárultak a tárgyalótermet zsúfolásig megtöltő közönség elé. A vádirat szerint a két vádlott Irina Profeta tizenkilenc éves magántisztviselő lakásán verekedett össze, mely alkalommal kölcsönösen több hét alatt gyógyuló sérüléseket osztogattak egymásnak. A verekedés következtében a legsúlyosabb sérülést Blajiu szenvedte el, aki nyelvén egy érzékeny harapással távozott el a helyszínéről.

A törvényszéki tárgyalást dr. Hossu tanácselnök vezette, míg a két vádlott, illetőleg alperes és felperes védelmét dr. Mircea Georgescu, illetőleg dr. Milozin ügyvédek képviselték. A vádirat felolvasása után a két vádlottat hallgatták ki. Elsőnek Ciomag Lukács tette meg vallomását, aki elmondta, hogy jövedébelje, Irina Profetának, aki Savu Lucratia fiatal elvált asszonyánál, lakik albérlésben Tudta, hogy Blajiu Sava udvarolt a leánynak és egyszer Irina Profeta panaszkodott neki, hogy Blajiu tetteleg bántalmazta. Ezért egy alkalommal, mikor a leány lakásán találkoztak, felelősségre vonta és kiutasította a lakásból. Ekkor történt a verekedés, melynek kapcsán kölcsönösen súlyosan bántalmazták egymást.

Udvarló, aki megveri a hölgyet

Blajiu Savat hallgatják ki ezután. Blajiu könyveden, majdnem dicsekvő modorban tesz vallomást. Elmondja, hogy pár hónapja udvarolt a leánynak, akivel többször is találkozott anélkül, hogy

Ciomag tudta volna. Többször történtek nézeteltérések közöttük és egy alkalommal, amikor Irina Profeta a lakására jött, a rendesnél is jobban veszték össze. Ekkor izgatottan megütötte a leányt. Azonnal meg is bánta ezt a tettet és megpróbálta kiengesztelni a leányt.

Egy este a leány lakására ment, hogy békülni próbáljon. A leány háziasszonya, Savu Lucretia azonban kijelentette előtte, hogy a leány nem akarja fogadni. Minden áron be akart menni a belső szobába, amikor megjelent a lakásban Ciomag.

Ciomag megharapta a nyelvemet

— Ciomag megkérdezte, hogy mit akartok — mondotta Blajiu — és mikor megmondtam, hogy a hölgyhöz akarok bejutni, együtt léptünk be Irina Profetához. A szobában Ciomag kérdőre vonta, hogy milyen jogon ütöttem meg a leányt. Mitután a válasz, amit adtam, nem volt számára kielégítő, Ciomag felszólított, hogy távozzam a szobából. Kijelentettem, hogy a szobából engem csak Profeta kisasszony utasíthat ki, de ő nem. Ekkor Ciomag rám rohant és ütni kezdett, mire én hasonlóképpen védekeztem. Percekig tartott a verekedés. Ciomag erősebbnek bizonyult és én kimerültem. Ekkor Ciomag megharapta a nyelvemet.

A teremben általános derűtség lett urrá. A bíróságot most az foglalkoztatja, hogy miként haraphatja meg valaki egy vele tusakodó embernek a nyelvét. Blajiu a következőképpen magyarázza:

— A kimerültségtől már lógott a nyelvem. A verekedés közben Ciomag szája egy vonalba került az enyémmel és egyszer csak azt éreztem, hogy beléharapott kilógó nyelvembe.

Dr. Mircea Georgescu felhívja a bíróság figyelmét, hogy a harapásról orvosi bizonyítvány fekszik az aktái között.

Ezután elmondja Blajiu, hogy összeverte, több helyen vérezve hagyta el a szobát. Mikor elment, a leány már nem volt a szobában, mert az operába szaladt el, hogy onnan telefonáljon a rendőrségre.

Ciomag fizette a lakást

Ezután Savu Lucretiát, Irina Profetia lakásadónőjét hívta be tanúnak a törvény szék. A tanu elmondja, hogy Irina házbérelt Ciomag fizette. Egyébként ugyanugy adja elő az esetet, mint Blajiu. A verekedés után Blajiu megmutatta kezét

és nyelvét. A nyelve erősen vérzett, annyira, hogy alig tudott beszélni. Az elnök kérdésére elmondja, hogy Irina Profeta a verekedés alott az operáig szaladt ki, hogy a rendőrséget telefonon értesítse a verekedésről.

A következő tanu Irina Profeta. A fel-tünően szép, fiatal leány rendkívül elfogódottan felel a kérdésekre, kezeivel állandóan a bírói emelvény cirádáin babrál és azt az asztalt kopogtatja. Hossu elnök többször is nyugalomra inti. Az elnök kérdéseire elmondja, hogy 19 éves és állás nélküli tisztviselő.

A verekedésre vonatkozólag nem akar vallani.

— Fenntartom a vizsgálat ideje alatt jegyzőkönyvbe mondott vallomásomat — mondotta.

Hossu elnök erre kérdéseket tesz a tanuhoz, aki a kérdésekre felelve elmondja, hogy Blajiu egy delután megütötte. Az elnök megkérdi, hogy miért. erre azonban a tanu nem felel. Ciomagnak tudomása volt arról, hogy ez megtörtént és ezért, mikor Blajiuval egyidőben hozzájött, felelősségre vonta a fiatalembert. Így történt a verekedés.

Hossu elnök megkérdi, hogy ki kezdte a verekedést, erre azonban a leány azt feleli, hogy nem tudja, mert még mielőtt a verekedés megkezdődött, ő már kiment, hogy a rendőrséget értesítse.

Hossu elnök: — Miért kellett a rendőrséget értesíteni, ha addig még nem történt semmi?

Irina Profeta erre úgy módosítja vallomását, hogy a verekedés kezdetekor távozott el. Nem tudja, hogy ki kezdte a verekedést.

Mr. Mircea Georgescu kijelenti, hogy a perrendtartás 205. paragrafusa érdekében Irina Profeta nem tehet esküt, mert közléről érdekelt az ügyben. Dr. Milozin, Ciomag védője ezzel szemben kéri a tanu megesketését. Erre dr. Mircea Georgescu a következő kérdést intézi az elnökhöz:

— Szíveskedjék megkérdezni a tanut, hogy mióta van intim összeköttetésben Ciomaggal.

Az elnök elveti a kérdést, mire az ügyvéd semmiségi panaszt emel. A bíróság pár perces tanácskozás után Irina Profeta megeskete mellett dönt, ami ellen Mircea Georgescu újabb semmiségi panaszt nyújt be.

Szombaton ítélet

A bíróság ezután az orvosi bizonyítványokat olvassa fel a Blajiu által szenvedett sérülésekről, amelyekből kiderül, hogy Blajiu kezeltetése több mint 20 ezer lejbe került.

Ezután a törvényszék szombatira napolta a tárgyalás folytatását, amikor is a perbeszédre és ítélethozatalra kerül a sor.

A proféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regény. Ára 100 lej és portó
KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

TÁRSADALMI LEXIKON

minden tudományt magában foglal, amire a modern embernek szüksége van

Társadalmi tudományok
Szociálpolitika
Szociális kérdések
Gazdaságföldrajz
Irodalomtörténet
Film
Zene
Természettudomány
stb. stb.

1000-nél több címszó
100-nál több munkatárs

számos színes tábla és szövegközi illusztráció.

Ára díszes vászonkötésben

1500 lej helyett
600 lej és portó

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

A királynak

Rövid ideig

szat, amelyet Ö

idéz.

Cuza es

plagizál

Lupu: Ez a C

még ő kiabál.

Madgearu: E

ezen doktor ur

azon, ha az Ö

meg? Hiszen C

magát a plagizá

plagizál, akkor

Hitlert utánozza

szólásokat ma

és taps a többsé

Cuza: Csak e

plagizálni és

derűtség).

Pop-Csicsó Is

det, képviselő u

Cuza: Az e

ebben a kamará

lem nélkül.

Közben meg

Mironescu minis

képviselők zajos

hang a többség

— Nehogy az

tapsok magának

Cuza: Pedig n

Mi a

interp

Mironescu Jo

elegyedik vele,

hányasokat tesz

a felszólalását.

Mironescu: E

kérdést Lupu ur

Cuza: Igen, de

más hatása van.

Dr. Lupu: Ho

vált ki. (Viharo

tartó taps a ház

Jorga: En csak

nak a maga érde

Ezzel befejez

amely percekben

tartotta a kama

jelentését, majd

elnök betérészt

megkötéséről sz

ciót az Autonom

meg és az 1 m

frankról szól.

Bucuresti-Bu

Uj Kelet tudós

hály pénzügyi

érkezett Bukar

Mironescu min

Manoilescu. T

Anghelescu, a

mányzója meleg

tettek és gratu

eredményéhez.

pénzügyminisz

meg a királyná

a kölcsönrel ka

latokat legfelső

A delutáni la

hogy Popovicium

dienciája az ur

ideig tartott. E

Schalom Asc

korunk leghatal

ja. Ára izléses

kin

Az Uj Kelet

Tavaszi

A király felajánlotta Titulescunak koncentrációs kormányalakítását?

Rövid ideig tartott Popovicu audienciája: egyes hírek szerint le fog mondani a pénzügyminiszter

(Első oldali cikkünk folytatása)

szat, amelyet Ön közöttük állandóan előidéző.

Cuza csak Madgearu-t nem tudja plagizálni

Lupu: Ez a Cuza mindenkit provokál és még ő kiabál.

Madgearu: Miért csodálkozik maga ezen doktor ur? És miért csodálkozik azon, ha az Ön interpellációját ismétli meg? Hiszen Cuza már valahogy beleírta magát a plagizálásba. Ha nem könyveket plagizál, akkor Hitler-t utánozza. Ha nem Hitler-t utánozza, akkor a parlamenti felszólalásokat majmolja. (Zajos derűtség és taps a többségi képviselők sorában).

Cuza: Csak egy embert nem tudtam plagizálni és ez Madgearu. (Viharos derűtség).

Pop-Csicsó István elnök: Kérek csendet, képviselő urak, térjünk a tárgyra.

Cuza: Az elnök ur azt akarja, hogy ebben a kamarában rend legyen, de szellem nélkül.

Közben megjelenik az ülésteremben Mironescu miniszterelnök, akit a többségi képviselők zajos tapsal fogadnak. Egy hang a többség oldaláról:

— Nehogy azt gondolja, hogy ezek a tapsok magának szólnak Cuza ur.

Cuza: Pedig megérdemeltem volna őket

Mi a különbség Cuza és Lupu interpellációja között

Mironescu Jorgához megy és beszédbé elegyedik vele, mire Cuza neki is szemrehányásokat tesz, hogy nem hallgatja meg a felszólalását.

Mironescu: En már hallottam ezt a kérdést Lupu urtól.

Cuza: Igen, de ha én szólok fel, annak más hatása van.

Dr. Lupu: Hogyne: nagy derűtséget vált ki. (Viharos derűtség és hosszantartó taps a ház minden oldaláról).

Jorga: En csak azt tanácsolhatom magának a maga érdekében, hogy menjen haza.

Ezzel befejeződött ez a párbeszéd, amely percekben keresztül derűtségben tartotta a kamarát. Cuza felolvasta bejelentését, majd Mironescu miniszterelnök betérjlesztette a külföldi kölcsön megkötéséről szóló konvenciót. A konvenciót az Autonóm Monopol Pénztár kötötte meg és az 1 millird 350 millió francia frankról szól.

Bucuresti-Bukarest, március 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Popovicu Mihály pénzügyminiszter ma reggel megérkezett Bukarestbe. A pályaudvaron Mironescu miniszterelnök, Madgearu, Manoilescu, Tilea alminiszter és C. Angheliescu, a Banca Nationala kormányzója meleg fogadtatásban részesítették és gratuláltak párizsi utjának eredményéhez. Fél 12-kor Popovicu pénzügyminiszter kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek előterjesztette a kölcsönnel kapcsolatos törvényjavaslatokat legfelsőbb aprobálás végett.

Popovicu lemond

A délutáni lapok feltűnőnek tartják, hogy Popovicu pénzügyminiszter audienciája az uralkodó előtt igen rövid ideig tartott. Egyes verziók szerint a

Schalom Asch:

Petersburg
Warschan
Moskau

korunk leghatalmasabb zsidó triológiája. Ára izléses vászonkötésben kötetenkint 280 lej.

Az Uj Kelet könyvosztályában.

pénzügyminiszter benyújtotta lemondását az uralkodónak arra való hivatkozással, hogy a legutóbbi események kimerítették és nyugalomra van szüksége. Más lapok viszont arról értesülnek, hogy az uralkodó nincs megelégedve a kölcsöntárgyalások lefolytatásának módjával és a kölcsön feltételeit

SELECT MOZGÓ HARRY PIEL

első német párbeszédű hangosfilmjét. Érdekesítő szalón-kalanddráma, melynek cselekménye Olaszország festőien szép vidékein játszódik le. Mon. Emericusfilm.

is sulyosoknak tartja. A Dimineata szerint a kormányt még e hét folyamán átalakítják. Két miniszter válik ki a jelenlegi kabinetből. Egyikük Popovicu lesz, a másik miniszternek a személye még nincs meghatározva. Ezzel egyidejűleg egyes miniszterek tárcát fognak cserélni.

Miért jött Titulescu

Ezeket a híreket természetesen a legnagyobb fenntartással közöljük. Ugyancsak ellentmondó hírek vannak

forgalomban Titulescu bukaresti utjának közelebbi céljairól is. Az Adeverul úgy tudja, hogy Titulescut belpolitikai kérdésekben konzultálta meg az uralkodó, aki felajánlotta a londoni követnek koncentrációs kabinet alakítását. Titulescu gondolkozási időt kért az uralkodótól és azt javasolta, hogy amíg a koncentráció megvalósulhat maradjon helyén a Mironescu-kormány. Titulescut egyébként az uralkodó meg fogja konzultálni a tervezgazdaság kérdésében is.

Letartóztatták Erdélyi Józsefet, az erdélyrészi földalatti kommunista párt főtitkárát

Vadházastársa letartóztatása óta hiába nyomozott a sziguranca a Kolozsváron rejtőzködő titkár után. Ujabb letartóztatásokat fogantatosított a kolozsvári rendőrség

Cluj-Kolozsvár, március 16. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt Clotan Joan letartóztatása után került a Kolozsváron rejtőzködő Halász Ilonát, az erdélyi kommunista párt titkárát letartóztatnia. Ismeretes, hogy Erdélyi József Clontan Joan letartóztatása után került a földalatti kommunista mozgalom élére és mint ilyen, vadházastársával, Halász Ilonával együtt Kolozsvárra jött át. Kolozsváron Halász Ilona rövidesen rend-

őrkézre került és vele együtt egész sereg feljegyzés és adat jutott a sziguranca birtokába. Erdélyinek sikerült megszöknie a rendőrség emberei elől, de csak egy néhány napig maradhatott szabadon, mert a detektíveknek sikerült a rejtőzködő titkár lakását felkutatnia. Erdélyi régi lakása környékén vett ki lakást magának és itt a Méhes ucca környékén nyomozó detektívek felismerték, amikor lakásáról távozott.

Erdélyi letartóztatása óta egyébként az államrendőrség még széleskörű nyomozást vezetett be annak megállapítására, hogy Erdélyi kikkel állott összeköttetésben. Ezzel a nyomozással kapcsolatban több letartóztatást is fogantatosított a sziguranca. A nyomozásról kiszivárgott hírek szerint eddig Hickl, Grosz és Petches kommunista munkásokat vették őrizetbe.

Elfogták Henning kommunista képviselő gyilkosait

A hamburgi kommunisták megostromolták az altonai nemzeti szocialista klubot: két halott és 25 sebesült

Viharos ülés a nemzetgyűlésen. A kommunisták az internacionálét énekeltek. Az általános viharban az ülést felfüggesztették

Berlin, március 16. A késő esti órákban érkező jelentés szerint a német rendőrségnek Henning kommunista képviselő gyilkosait a délutáni órákban sikerült letartóztatnia. A gyilkosságot, melynek izgalmai hatalmas hullámokat vert fel Németországban, nemzeti szocialisták követtek el. A gyilkosok egyike a német rendőrség egyik volt tisztviselője.

Hamburgban a tettesek kézrekerítése olyan kommunista megmozdulást provo-

kált, melyre már régen nem volt példa Németországban. A hamburgi kommunisták önmaguk vetek elégtételt képviselőjük meggyilkolásáért és Hamburg Altona nevű városrészében egy kommunista rohamcsapat körülvárva a nemzeti szocialisták otthonát, amelyet fegyvertűzzel megostromoltak. A kommunisták atakjának két halottja és 25 sulyos sebesültje van.

A nemzetgyűlés ma délutáni és esti ülésén a hamburgi eseményekről szóló hírek

nagy viharokat váltottak ki. A szociáldemokrata képviselők a politikai merényletek büntetések szigorítását követelték és hangsúlyozták a fegyverviselési rendeletek visszavonásának szükségességét. A kommunista képviselők hatalmas tüntetéssel feleltek a szociáldemokraták felszólalásaira és az internacionálét énekeltek. Loeb nemzetgyűlési elnök a viharos ülést kénytelen volt felfüggeszteni.

Tetőfokra hágott Oroszországban a cionista-ellenes terror

Kampóskeresztes tenort használ a zsidó kommunisták hivatalos organuma

Berlin, március 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szovjet-Oroszország különböző részeiről beérkezett jelentések arról számolnak be, hogy a cionisták üldözése az utóbbi hónapokban ismét sulyos méreteket öltött. A G. P. U. bakui börtöneiben, a különböző internálé táborkokban és a szibériai bányákban sanyalódó cionista politikai foglyok olyan szenvedéseken mennek keresztül, amelyek semmiben sem különböznek a cárizmus alatt a politikai foglyokra nehezedő kínoktól. A legszomorubb ebben a dologban az, hogy a cionista üldözés vezetői között az oroszországi zsidó kommunisták, különösen pedig a hírhedt Jewsekcia tisztviselői is helyet foglalnak. Ezek az emberek minden

képpen igyekeznek megbizhatóságukat a Stalin-rezsimmel szemben bizonyítani és egymáson tesznek tul az ellenforradalmárok utáni szaladgálásban. A különböző jelentések borzalmas képet festenek a cionistákat érő bánásmódról s a velünk szemben alkalmazott tulzási metódusokról. Ilyen eszközökkel próbálják az oroszországi zsidó ifjúságot a cionizmustól eltávolítani. Még olyan cionistákat is üldöznek, akik egyuttal meggyőződéses kommunistáknak nevezik magukat. A most folyó menseviki per alkalmával a Jewsekcia hivatalos lapja, az EMES zsidó vádlottakat úgy állította be, hogy ez bármelyik Hitler lapnak is becsületére vált volna. Az egyik zsidó vádlottat a lap karika-

turája taleszbe öltözöttnek mutatta be, egy másik zsidó vádlottnak pedig olyan kampós orrot rajzoltak, amely azt a látzatot kelti, mintha az öngyűlöletnek fantasztikus foka fejlődött volna ki a szovjetoroszországi zsidó kommunistákban.

Kivételesen olcsó árajánlat

A művészet története

szerkesztik: Barát, Éber, Takács Z. 427 képpel, színes műmellékletekkel. 657 nagy oldalon félbörkötésben. Ára 1500 lej helyett csak 550 lej. Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Tavaszi ruhákat szezon előtt előnyösebben fest, tisztít

CZINK, Cluj

Otvenöt ággyal fog bővülni a kolozsvári Zsidó Kórház

Óriási érdeklődést váltott ki a kórház második sorsjegyakciója

Cluj-Kolozsvár, március 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Szamos partján új, tiszteletet parancsoló, impozáns épület emelkedik. A Zsidó Kórház kibővül és a nyár elején már átadható lesz hivatásának. Az új épület kitéphetetlenül berögződik a város képébe. Egyik fontos alkotása lett ez az intézmény Erdély fővárosának, annyira népszerű és nélkülözhetetlen, mintha már hosszú évtizedek óta állana fenn. A kórház népszerűségére mi sem jellemzőbb, mint az a tény, hogy az utóbbi hetekben majdnem naponta jelentkeznek egy-egy nemzsidó, aki a kórházban élvezett gondos kezelést és ápolást meg akarván hálálni, önként iratkozott be a kórházgyógyesület tagjai közé.

Erdélyben és annak határain túl is, híre van a kolozsvári zsidó kórháznak. Nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül szeretők hajlékra találnak a szenvedő ember, az emberiség és a jószág szempontjai érvényesülnek ezen a helyen, ahol nemcsak szegénysorsú tömeg-betegek keresik fel a kórházat, hanem tekintélyes, számottevő betegek is. Legutóbb egy beszercei főinspektor jött a kórházba szembaját gyógyítani és elragadtatással nyilatkozott a kezeléssel és a kórház felszereléséről. Nem kevesebb mint *ötvenöt ággyal* fog bővülni a kórház. Külön tökéletesen felszerelt szemészet áll majd a betegek, az orvosi továbbképzés és tudomány rendelkezésére, külön sebészeti osztályt, külön nőgyógyászati és külön belgyógyászati osztályt fognak létesíteni, amiket kiegészítenek: a napozó terasz és a modern higiénia számos más eszköze. Temploma is épül a kórháznak, amelynek máris három Tórája van. Egyet az alapító Sebestyén Dávid családja adományozott, egyet a budapesti zsidók adtak, egyet pedig a bukarestiek küldtek.

A kórház kiteljesítésének érdekében nagy tavaszi akció indult meg. Gyulafehérváron Treitel Izidorné és Mendel Mártonné, (aki a kórház beteg volt és hálából állott az akció élére). Tövisen Weiszberger Bertalané és dr. Bleicherne, Marosillyén Feigelbaum Dávidné, Mezöbándon Strohl Ella, Csucsán Mózes Jakabné állottak a gyűjtőakció élére. Főleg így- és fehérműre van szükség és a kolozsvári hölgyek között is erős akarat nyilvánult meg abban az irányban, hogy a kórház megnyitása alkalmával már teljesen felszerelt fehérművel rendelkezzen a kórház kezelősege.

Az új épület és berendezése óriási összegeket fog felemészteni és a kormány, tekintettel a fontos közérdekű intézményre, engedélyt adott egy második sorsjegyakció lebonyolítására. Jól tudjuk, hogy ez a kórházi akció nemcsak az ország lakóinak bizalmát nyerte meg, hanem az országon túl is sokan vásárolták a kórház sorsjegyeit. Most, hogy híre járt egy második sorsjegyakciónak, máris jelentkeztek többek között Franciaországból a mantesszi magyar munkások, akik sietnek le-

Ha szolid és megbízható
helyről **LIBAZSIR** szűkegletét be-
akarja **szerezni, írjak**
vagy kérjen árajánlatot
KLEIN orth. kőse
szár és baromfiasszokból Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1913
Szállítás postán és vasúton saját bődömben.

kötni egy bizonyos számú sorsjegyet. Más irányú érdeklődés is megnyilvánul a kórház irányában a külföldön. Strassburgban például a zsidó egyetemi tanárok alkalmi bizottsága alakult, Georg Weil hírneves egyetemi professzor vezetésével, a kolozsvári kórház támogatása érdekében.

Az építkezéshez egyes vállalatok nagyrészt vasat, fát cementet és parakettát adományoztak. Mindez annak a jele, hogy a kórház iránt az egész társadalom osztatlan szimpátiával viselkedik és hogy megvan az áldozatkészség is arra, hogy ez a kórház minél tökéletesebb és céljainak megfelelőbb legyen.

Három kampóskeresztes Hamburgban agyonlőtte Hening kommunista képviselőt

Egy tanítónőt is súlyosan megsebesítettek a támadók golyói

Berlin, március 16. Hamburg közelében a helyi autóbusszon három politikai büntetett revolveres merénylőket követett el Ernst Hening, a hamburgi parlament kommunistapárti törvényhozója ellen. Hening éjjel háromnegyed éj órákor Hamburgba volt hazatérőben, amikor három revolveres fiatalember felszállt az autóbusszra és előbb szavakkal inzultálták Heningt, majd revolvereikből számos lövést adtak le rá. Hening azonnal meghalt.

Egyik golyó egy tanítónőt is súlyosan megsebesített. A támadók miután meggyőződtek arról, hogy Hening életét kioltották, leugrottak az autóbusszról és eltűntek az éjszakában. A rendőrség a jobboldali radikálisok körében keresi a tetteseket.

Berlin, március 16. Essenben a nemzeti szociálisták és a karhatalom között újabb összecsapások voltak. A tüzharcban számos sebesülés történt.

Negyvennapos nyilvános koplalást rendez a szlovenszkói bicsérdisták vezére

Egy heti koplalótréninget tartott s nagyszerűen kibírta

Pozsony, március 16. Mintegy három héttel ezelőtt felbukkant Pozsonyban egy fiatalember, aki azért jött Szlovenszkó fővárosába, hogy itt összeköttetést találjon és megszervezze a bicsérdistákat. Sochan Ferencnek hívják ezt a pirosposztag fiatalembert, aki a polgári életben kőfaragó, mellékesen pedig lelkes és meggyőződéses híve Bicsérdi Bélának, a gyümölcssevés apostolának.

Sochan Ferenc egyébként állandó összeköttetést tart fenn a Pesterzsébeten lakó Bicsérdi Bélával, aki levélben ad neki tanácsokat a bicsérdizmus kultiválására.

Mint említettük Sochan Ferenc összeköttetést keres a pozsonyi bicsérdistákkal és e célból felhívást tett közzé egy lap hasábjain. A felhívásra meglehetősen sokan jelentkeztek és Sochan Ferenc most azon fűszere, hogy Bicsérdi mester Pozsonyban nagyszámú élő híveit szervezethez tömörítse.

Mielőtt azonban hozzáfogna a megszervezési munkához, különös — hogy úgy mondjuk — produkcióval akarja magára vonni a figyelmet és meggyőzni a kételkedőket a gyümölcssevés üdvözítő voltáról.

Sochan Ferenc be akarja bizonyítani, hogy a gyümölcssevés folytán megerősödött emberi szervezet a legnagyobb nélkülözéseket is kibírja s azért hosszabb ideig tartó koplalásra határozta el magát. Szándékát bejelentette

Bicsérdi mesternek, aki levélben válaszolt Cochán Ferencnek a bejelentésre.

Bicsérdi Béla a cél érdekében hozzájárul a koplaláshoz, azonban azt tanácsolta, hogy 15—20 nappal hosszabb ideig ne tartson a koplalás. Együttal különböző gyakorlati tanácsal látja el a fiatalembert arra az esetre, ha a koplalást megvalósítaná. Naponta fél vagy legfeljebb egy liter vizet, esetleg citromos vizet igyon s azt is fokozatosan. Sochan Ferenc a Mester hozzájárulása után most már végleg elhatározta magát a koplalásra, amelyet a nyilvánosság ellenőrzése mellett akar végrehajtani. Terve az, hogy egy nyilvános teremben üvegsekrénybe záratja magát és nem 15—20, hanem negyven napig nem fog semmit sem enni.

A negyven nap alatt mindössze bizonyos vizet fog inni, a koplalás első hét napján át azonban még vizre sem lesz szüksége.

— Erős a meggyőződésem — mondja a fiatalember — hogy rendelkezem akkora akaraterővel, amely lehetővé teszi számomra, hogy a negyvennapos koplalást kibírjam. Az elmúlt héten egy kis koplalási tréninget tartottam, egy hétig semmit sem ettem. Természetesen leadtam néhány kilót, egyébként azonban kitűnően érzem magam — fejezte be beszédét a pozsonyi lelkes bicsérdista.

Sochan Ferenc már megkezdte a nagy koplalás adminisztratív előmun-

של פסח PRIMA של פסח

minőségű bor 50 literen felül ab Szilágysomlyó 11, ab Cluj 13 lej.
Ertekezni:

MITTELMANN VILMOS CLUJ, Eszterházy u. 9 1—3 óráig

A kórház falain belül pedig serény, lelkes, odaadó munka folyik. Dr. Sebestyén József, az elnök, fáradhatatlanul dolgozik a kórház érdekében. Dr. Fenichel Mór igazgató, dr. Hamburg József szemész, dr. Büchler Dezső operatőr-nőorvos és dr. Herskovits Izidor röntgenológus főorvosok a legodaadóbb és leggondosabb munkát végzik az orvosokkal egyetemben, hogy ennek az intézménynek a jövője egy tudományos, mint emberbaráti szempontból emelkedjen. A kórház akcióját elsősorban a zsidóknak, de a társadalom minden rétegének fel kell karolnia.

kálatait. Egyelőre keres valakit, aki a koplalást finanszírozná, mert akármi-lyen hihetetlenül hangzik, de mégis így van, a koplaláshoz is kell — pénz.

Reméli, hogy még ebben a hónapban megkezdheti a nyilvános koplalási produkciót s ha valóban sikerül negyven napot éten kibírnia, akkor ezzel megdönti a koplalás európai rekordját.

SPORT

Franciaország legyőzte Németországot

Cluj-Kolozsvár, március 16. A sportvilág figyelemre méltó napok óta a Frankfurtban lejátszott Németország—Franciaország válogatott futballmérkőzés felé irányult. A meccs biztos aspiránsa Németország volt és ezért kelt világszerte óriási meglepetést, hogy a balszerencsével küzdő német válogatott 1:0 arányban vereséget szenvedett a franciáktól. A párizsi stadionban 40 ezer ember drukkolt a végig a meccset, köztük 15 ezer német, akiket különvonatokon szállítottak a francia fővárosba. A mérkőzésnek erdélyi viszonylatban érdekessége az, hogy a francia csapat középsőcsapata nem más, mint Kaucsár, a kitűnő marosvásárhelyi csatár játékos. A német sportkörökben katasztrófális hatást váltott ki a mérkőzés eredménye. A meccset P. C. Crew angol bíró kifogástalanul vezette.

Ujpest megverte a Hungáriát és a ligabajnokság élére került. A tavaszi szezonban viaszos formát mutató Hungária megérdemelten vereséget szenvedett a bajnoki lista második helyén álló Ujpesttől és ezzel le is szorult a bajnoki tabella éléről. A Hungária egy ponttal és jelentéktelen gólaránnyal vezetett az Ujpest előtt. Az Ujpest a győzelem után egy ponttal megelőzte a Hungáriát és gólarányban egy ponttal közelítette meg. A Hungáriának jelenlegi formája mellett nem sok esélye van arra, hogy a lelkesen előretörő Ujpesttől elkaparintsa a bajnokságot. A mérkőzés nagyrészt egyébként az Ujpest volt fölényben. Az Ujpest Török és Ströck gólyaival szerezte meg a második féldőben a győztes gólokat.

Egyéb budapesti eredmények:
Ferencváros—Bástya 7:0 (1:1). Biztos győzelem. Turai (3), Toldi és Szedlacek gólyaival. Kispeszt—Bécsbaranya 3:0 (1:0). Bocskay—Vasas 2:1 (1:0), Nemzeti—Budai II 2:1 (1:).

Jugoszlávia—Görögország 4:1 (1:0).
Belföldön a rossz időjárás miatt több városban nem tartottak mérkőzéseket. Aradnak izgalmas napja volt. A Gloria—CFR—ATE mérkőzésen a bíró és egy játékos között konfliktus történt s a felzúgott közönség a pályára tódulva vett részt a játékoson esett sérelmen. Cégka, a Kolozsváron is ismét sportember bíráskodott a meccsen, amit egy játékos megsértett. Cégka erre tettelettel magának elégtételt. A közönség ekkor a pályára tódult és valósággal meglincselte a bíró, aki 20 percig hevert a pályán eszméletlenül. A mérkőzésnek így már-már végszakadt, de később az egyesületek kérésére Cégka levezette a mérkőzést, mely 7:1 (3:1) arányban a román csapat győzelmével végződött.

Tricolor—AAC 1:0 (0:0) nagy meglepetés. Olimpia—Unirea 4:1 (2:1). AMTE—Vointa 6:0 (0:0).

Temesvár. Ripensia—TMTE 5:0 (2:0). A proficsapat könnyen győzött. Nagyváradon a NAC—Törökvs derbyt a NAC nyerte meg 5:3 (2:0) arányban.

Uj Kelet
bánsági
Főszerekes
Felelős szer
Bukar
Hátzergi
Kökeink után
megjelenés

— Felhősebb
pestről jelentik
időjárásprognó
járás várható,
északon jelenté

— Prága érse
cializálását hiro
Kordács prágai
levelet bocsát
sen a munkanél
lalkozik. Megál
morban élnek, a
kül szerzett töl
zódása. A parla
tén csupán arra
érdekei száma
Az érsek megál
donra szükség
hogy a termelő
vegye a kezébe.

— Amerikába
kocsi. Londonbó
jelentés szerin
Camp Warner
Warner tóba zu
emelték ki a tób

— Békeledegá
ortodoxok és sz
simitásán. A bes
ponti iroda biz
József szászrege
azzal a megbiza
ortodox hitközsé
főnálló viszály
megegyezés létr
végre sikerülni
chilul hasémé
megteremteni.

— Szeidl Józse
kos saját termés
nyos árban ka
30—41. szám ala

— Goethe-vilá
tik: Nagy világk
meg Mainz város
március 22-i szá
mából. A vilákg
vezi Gutenberg
jának szülőváros
pontosságáról a
gondoskodik, me
állapítani valam
és megváltozhat
adást külön erre
Goethe-betűkből

— Minden áld
a vitaminokban
Ovomaltine-t has
nára.

— Szivélyeshat
Rüzdly török kül
között. Angorabó
barátságai szerző
dulóján szivélyes
Tevfik Rüzdly be
és Litvinov orosz
zött.

— Meghosszab
saság elnökének
jelentik: Tegnap
ban a szövetségi
rom évről négy é
bitása kérdéséb
többséget kapott
dátumát négy évr

— Bünvádi felj
tális tanító ellen.
lencéves gyermeke
Aranyosmarórt m
elemi iskolájában
Jeney Vilmos kilé
san elverte. Orvos
lők súlyos testi
megtették a bünv
len. A vizsgálat
tanító torkonragad
emelte, úgy, hogy
fuldoklani kezdet
vastag botot és az
a gyermeket, hogy
támolygott a helyé
olyan idegrázkódt
hogy a csendőrség
rán sem tudott mé
sirt.

1931. március hó 1.-vel bevezettük fiókküzleteinkben a külföldön is igen előnyösen bevált csoport árakat.

325·— 425·— 525·— 625·— Icics

prima minőségű divatszín és formájú női-, férfi- és gyermekcipőinket. Hogy ezen rendszert és újítást kedvelté tegyük és vevőink érdeklődését a maximumig fokozzuk, 1931. március hó 1-től április hó 15-ig minden készpénzért vett cipő után egy ajándék sorsjegyet adunk, mely részt vesz

Kérje fiókküzleteinkben a

Lej 100.000

összgyermény ajándék huzásban. I. huzás 1931. márc. 25. II. huzás 1931. április 15.

„DERBY“
CIPŐGYÁR RT., ORADEA

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi zsidó bányászati szövetség napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Erő, Hotel Imperial
 Cikkeink utannomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Felhősebb időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint felhősebb időjárás várható, sok helyen csapadékkal és északon jelentékeny éjjeli lehűléssel.

— Prága érkeke a termelőszervezők szocializálásáról. Prágából jelentik: Dr. Kordács prágai érsek ma újabb pasztorlevelet bocsátott ki, amelyben különösen a munkanélküliség problémájával foglalkozik. Megállapítja, hogy milliók nyomorban élnek, aminek főoka a munka nélkül szerzett tőkekamatok nagy felhalmozódása. A parlamentek sok esetben szintén csupán arra szolgálnak, hogy a tőke érdekei számára díszletül szolgáljanak. Az érsek megállapítja, hogy magántulajdonra szükség van, azonban javasolja, hogy a termelőszervezőket maga az állam vegye a kezébe.

— Amerikában a tőba zuhant egy gépkocsi. Londonból jelentik: Sanfranciscó jelentés szerint Oregon államban, Old Camp Warner közelében, egy gépkocsi a Warner tőba zuhant. Négy utasát holtan emelték ki a tőból.

— Békedelegáció működik a kolozsvári ortodoxok és szefárdok ellentéteinek elsimításán. A beszercei ortodox zsidó központi iroda bizottságot delegált Freund József zászáréni főrabbi vezetésével, azzal a megbízatással, hogy a kolozsvári ortodox hitközség és a szefárdok között fennálló viszályban megpróbálja a békés megegyezést létrehozását. Reméljük kell végre sikerülni fog ebben a már igazán csilul hasémmé fajult harcban a békét megteremténi.

— Szeidl József nagyenyedi szőlőbirtokos saját természetű speciális fajborjait jutányos árban kaphatók Cal. Reg. Ferd. 30—41. szám alatti saját házában.

— Goethe-világkiadás. Berlinből jelentik: Nagy világkiadás előkészítését kezdte meg Mainz városa Goethe halálának 1932. március 22-i századik évfordulója alkalmából. A világkiadást ötven kötetre tervezi Gutenbergnek, a nyomtatás feltalálójának szülővárosa. A szöveg tudományos pontosságáról a weimari Goethe-archívum gondoskodik, mert véleg meg akarják állapítani valamennyi Goethe-írás pontos és megváltozhatatlan szövegét. A diszkidatást külön erre a célra metszett „Világ-Goethe-betűkből” fogják kinyomni.

— Minden áldott állapotban levő anyja a vitaminokban gazdag, tapersőben dus Ovomaltine-t használva reggelire, uszonára.

— Szivélyeshangu táviratváltás Tevfik Rüzdy török külügyminiszter és Litvinov között. Angorából jelentik: A török-orosz barátsági szerződés megkötésének évfordulóján szivélyeshangu táviratváltás volt Tevfik Rüzdy bey török külügyminiszter és Litvinov orosz külügyi népbiztos között.

— Meghosszabbították a svájci köztársaság elnökének hivatali idejét. Bernből jelentik: Tegnap népszavazás volt Svájcban a szövetségi elnök mandátumának három évről négy évre történő meghosszabbítása kérdésében. A kormányjavaslat többséget kapott a szövetségi elnök mandátumát négy évre hosszabbították meg.

— Bűnvádi feljelentést tettek egy brutális tanító ellen, aki véresre vert egy kilencéves gyermeket. Nyitráról jelentik: Az Aranyosmarót melletti Baracska község elemi iskolájában Hamar Gyula tanító Jeney Vilmos kilencéves tanulót brutálisan elverte. Orvosi látlelet alapján a szülők súlyos testi sértés büntetése címén megrettették a bűnvádi eljárást a tanító ellen. A vizsgálat során kiderült, hogy a tanító torkonragadta a kisfiút, majd felemelte, úgy, hogy a szerencsétlen gyermek fuldoklani kezdett, majd előkapott egy vastag botot és azzal úgy helybenhagyta a gyermeket, hogy az félig eszméletlenül támoogyott a helyére. A megvert gyermek olyan idegrázkódtatáson esett keresztül, hogy a csendőrség előtti kihallgatása során sem tudott még szóhoz jutni és egyre sirt.

Hat tiltakozó nagygyűlés volt vasárnap Bukarestben

A liberálisok, az ellenliberálisok, avareszkánusok, szocialisták, kamatellenesek, tartalékos tisztek tartottak népes értekezletet

Bucuresti-Bukarest, március 16. Bukarestben tegnap több ülés és kongresszus volt. A liberálisok az Eforia-teremben tartottak kerületi gyűlést, élesen támadva a kormányt és a főváros vezetését. A Bratianu György párt a „zöld kerületben” gyűlt össze és a kormányon kívül Ducáékat is súlyos kritikában részesítették. A szocialisták a Casa Poporuluiban, a „zöld kerületben” és a Veselia-teremben tartottak látogatott népgyűléseket, követelve a

munkanélküliség enyhítését és tiltakozva a fizetéslezárlások ellen. A néppárt is kerületi gyűlést tartott a „sárga kerületben”. Összegyűltek a kamatellenes liga tagjai is, akik nem tartják kielégítőnek a kamattörvényt és annak megszigorítását követelik. Végül gyűlést tartottak a tartalékos tisztek is, akik kívánságaikat memorandumba foglalták és azt a kormányhoz juttatták.

— Cionista Dienst Marosvásárhelyen. A Zsidó Nemzeti Szövetség marosvásárhelyi helyicsoportja ma este kilenc órai kezdettel Dienstet rendez. Ez alkalommal Kaszner Rezső, az Uj Kelet belső munkatársa tart előadást „Heine zsidó tragédiája” címmel.

— Bizálommal forduljon orvosához, aki hashajtóul Artin dragéet fog ajánlani, ha normális, könnyű, bőséges ürülést akar elérni. Olesó!

— Kína új diplomáciai lépésekre készül a területenkívüliség megszüntetése érdekében. Londonból jelentik: Kína új diplomáciai lépésekre készül a területenkívüliség megszüntetése érdekében. A nan kingi kormány elhatározta, legkésőbb májusban egyoldalú proklamáció alapján is megszüntetni a hatalmak területenkívüliségi kedvezményét.

— Felhívás a Haggibbor játékosaihoz. A Haggibbor vezetősége ezuton közli, hogy a csütörtökre hirdetett játékosértekezletet szerdán este 8 órakor fogják a klubhelyiségben megtartani.

— Házasság. Heller Lilly Cluj és Szántó Sándor Oradea f. hó 15-én házasságot kötöttek. (Mindenkülön erősítés helyett.)

— Párizsi tanulmányutamról hazaérkezve a legújabb kabát és kosztüm eredeti vászon modelleket hoztam, melyre a n. é. hölgyközönség szives figyelmét felhívom. Rosenfeld Mór női divatszalon. Wesselyi u. 13.

— A német birodalmi minisztertanács az osztrák-német gazdasági megállapodásokkal foglalkozott. Berlinből jelentik: A birodalmi minisztertanács mai ülésén az osztrák-német gazdasági megállapodásokkal foglalkoztak. Megtárgyalták ezenkívül az oroszországi rendelések leszállításához szükséges hitelek kérdését is.

— Három bányamunkást ölt meg a földomlás. Budapestről jelentik: Miskolc közelében egyik vasbányában földomlás három munkást megölt. Mindhárom nagy családot hagyta hátra. A bányavállalat kártalanítja a családokat.

— Farkasok garázdálkodnak Fiume külvárosában. Fiuméből jelentik: Az utóbbi időben uralkodó rendkívül hideg és a nagy havazások következtében a kitéhezett farkasok annyira vakmerőek lettek, hogy legutóbb már Fiume külvárosában levő házakba is betörték és igen sok háziállatot elpusztítottak. A hatóságok minden intézkedést megtettek a veszedelem elhárítására és a külvárosi utcákban éjjelként fegyveres járőrök cirkálnak, hogy újabb farkaskalandoknak elejét vegyék.

— Cionizmus és szocializmus. A kolozsvári Akadémia Barisszia f. hó 18-án, szerdán este 9 órai kezdettel a Zsidó Diák menza Honvéd uca 11. szám alatti olvasótermében vitaestélyt rendez, melyen dr. Marton Ernő, az Uj Kelet főszerkesztője „Cionizmus és szocializmus” címen tart előadást. Az Akadémit Barisszia ezuton hívja meg az összes Kolozsváron tartózkodó zsidó egyetemi hallgatókat. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy az előadás nem — mint előzőleg jelentettük — kedden, hanem szerdán este lesz.

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka!

Nyeremény garantálva és fizetve Banca Albina által

SOHA TÖBBÉ!

Ilyen alkalom, hogy csakély 100 lejért gazdag ember lehessen, mert március 25-én 200.000 lejt

április hó 1-én 1 millió leit nyerhet

A clujai Mentők sorsjegy húzásain.

Sieszen a vásárlással, amíg nem késő!

Sorsjegy kapható: dohány-hirlapáruda, borbélyoknál és uccai árusoknál, valamint 117 lej előzetes bekltdése ellenében a Sorsjegyroda Cluj, Str. Memorandului No. 18.

Nyeremény jegyzék hirlapilag közölve!

NAPROL-NAPRA

Egy Alfred Rousseau nevű emberbarát párizsi mintára Ausztria vakjait is fehér bottal akarja ellátni. Rousseau mintegy ötezer fehér botot készítettett s a napokban megkezdte a kiosztást.

Jugoszlávia több kerületéből árvizeket jelentenek. A legkomolyabb a helyzet a Száva völgyében. A folyó árnívója hatalmasan emelkedett és mintegy harminc községet elárasztott. Zágrábról és Belgrádból utászcsapatokat indítottak utba az árterületre.

Március 21-én lesz a Themsen az Oxford—Cambridge evezőverseny. A légi forgalmi társaság nagy repülőgépeket fog járattatni e napon a folyó felett s az utasok a repülőgépeken végigkísérhetik a versenyzőcsapatokat az egész távon. A versenyt az összes angol rádióállomások közvetítik hallgatóiknak s több közép-európai leadó-állomás is bekapcsolódik a híres verseny rádióközvetítésébe.

Kikakker Ernő dr. ügyvéd tegnap Budapesten lakásán felakasztotta magát és meghalt. 44 éves volt, Kolozsvárról a háboru után került Budapestre.

Hubay Jenő „Az Alarc” című daljátéka iránt Németországban nagy érdeklődés nyilvánul meg. Eddig több mint harminc színház kérte a partitúrát. Valószínűnek tartják, hogy a daljátékot Drezdában és Hamburgban fogják először előadni.

A budapesti lapok azt írták, hogy Mária román királyné Budapesten át fog utazni Sigmaringenbe. Ujságírók és fotóriporterek nagy számban mentek ki ahhoz a vonathoz, amellyel a királynét várták. Az expressz azonban Mária királyné nélkül robogott be Budapestre. Csak később derült ki, hogy a királyné Belgrádban megváltoztatta utirányát és Budapest elkerülésével Zágráb felé utazott tovább.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Dávid Golder

a szegény zsidófiuból lett nagystilű bankár életének regénye fölemelkedésétől bukásáig. Irene Nemirovszky regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek

Ára füzve 136 lej.

Ára kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

A Cluj—Dej—Bistrita és Cluj—Dej—Baiamare—Sighet

autobuszok menetrendje:

1931. március 15-től:

INDUL:				
CLUJ—DEJ—BISTRITA				
Reggel	6	d. e. 11	d. u. 4	d. u. 6
„	8	d. u. 1	d. u. 6	d. u. 8
„	10	d. u. 3	d. u. 8	
ÉRKEZIK:				
Cluj	d. e. 9	d. e. 10	d. u. 3	d. u. 6
Dej	d. e. 7	d. e. 8	d. u. 1	d. u. 4
Bistrita		d. e. 6	d. e. 11	d. u. 2
CLUJ—DEJ—BAIAMARE				
INDUL:				
Reggel	5.30		d. u. 2	
„	8		d. u. 4	
„	11		d. u. 7	
ÉRKEZIK:				
Cluj	reggel 10		d. u. 5	
Dej	reggel 8		d. u. 3	
Baiamare	„ 5		d. u. 12	
BAIAMARE—SIGHET				
INDUL:				
Reggel	6		d. u. 1	
„	10		d. u. 5	
ÉRKEZIK:				
Baiamare	reggel 10		d. u. 6	
Sighet	reggel 6		d. u. 2	

1930. március 17.

של פסח

Cluj 13 lej.

1—3 óráig

res valakit, aki a...
 má, mert akárm...
 gzik, de mégis így...
 kell — pénz.
 ebben a hónapban...
 lvános koplalási...
 ban sikerül negy...
 rnia, akkor ezzel...
 európai rekordját.

RT

g legyőzte szagot

cius 16. A sport...
 pok óta a Frank...
 metország—Fran...
 ballmérkőzés felé...
 s aspiránsa Német...
 s világszerte óriási...
 szerensével küzdő...
 nyában vereséget...
 tól. A párizsi...
 er drukkolta végig...
 ger német, akiket...
 tak a francia fő...
 k erdélyi viszony...
 hogy a francia...
 nem más, mint...
 vásárhelyi csatár...
 kkorokban katasz...
 a mérkőzés ered...
 Crew angol bíró

ngáriát és a liga...
 A tavaszi szezon...
 mutató Hungária...
 et szenvedett a...
 gyén álló Ujpest...
 a bajnoki tabella...
 ponttal és jelen...
 zett az Ujpest...
 után egy pont...
 fiát és gólarány...
 tte. A Hun...
 tája mellett nem...
 a lelkesen előre...
 ntsa a bajnoksz...
 szében egyébként...
 en. Az Ujpest...
 l szerezte meg a...
 ztes gólokat.
 nyének:

0:0 (1:1). Biztos...
 di és Szedlacek...
 esbaranya 3:0
 2:1 (1:0), Nem-
 ág 4:1 (1:0).

rás miatt több...
 k mérkőzéseket...
 volt. A Gloria—...
 bíró és egy já...
 történt s a fel...
 ára tódulva vett...
 esett sérelmen...
 s ismét sport...
 csen, akit egy...
 erre tettleg vett...
 zönség ekkor a...
 gal meglincselte...
 nevert a pályán...
 esnek így már...
 bb az egyesüle...
 tte a mérkőzést...
 a román csapat

0:0) nagy meg...
 a 4:1 (2:1).
 MTE 5:0 (2:0).
 zött. 12:11—
 Főrekvés derbyt...
 0:0) arányban.

000
 ndék hu-
 31. márc.
 április 15.
 Y
 ORADEA

KÖZGAZDASÁG

A középeurópai vaskartell a jövő héten ismét ülést tart Budapesten a romániai vasipar kvótafelosztási javaslatának le-tárgyalására

Bucuresti-Bukarest, március 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetközi vasipar hét napos ülést tart Budapesten a romániai vasipar kvótafelosztási javaslatának le-tárgyalására.

A nehézipari értékek árfolyamemelésével szemben azonban a termelés még mindig stagnál. A legutóbbi hónapok korlátozásai jelenleg is fennállnak és a termelési index emelkedést sehol nem mutat. Ennek ellenére azonban szakkörök az exporttevékenység élénkülésére számítanak, amely természetesen maga után vonná a termelés emelkedését is.

A nemzetközi piac gyorsabb kialakulását egyelőre rendkívül megnehezíti a franciaországi helyzet, ahol tudvalevőleg a válság csak most kezd éreztetni hatását és az évek óta tartó fellendülést a termelés nagyobb arányú összezsugorodása követi. Ennek ellenére azonban, hogy a francia gazdasági élet egyre nagyobb korlátozásokat eszközöl a válság kiszélesedésének elhárítására, francia gazdasági körök is remélik, hogy az életbeléptetett kényszerrendszabályok csak átmeneti jellegűek, amennyiben az általános gazdasági javulás a francia ipar helyzetét is meg fogja könnyíteni és egyúttal a most fellépő válság lefolyását is meggyorsítja. A francia kormány a gazdasági válság enyhítésére nagyobb közmunkák végrehajtását vette tervébe és a nehézipari üzemeknek állami megrendelésekkel való foglalkoztatásától a

válság enyhébb lefolyását és gyorsabb likvidálását remélik.

A belföldi vasiparban a helyzet a legutóbbi hónapok óta alig változott. A vasipar az ország gazdasági életének bizonytalan alakulása miatt tevékenységi körének további korlátozására kényszerül. Különösen a rudvas termelése csökkentett mértékben, ami annak a következménye, hogy az ipar foglalkoztatása minimális. Szakkörök szerint, a megrendelések csökkentése még a múlt évi méreteket is meghaladja és az üzemek további korlátozását vonja maga után.

A romániai vasipar jelenlegi helyzete jelentősen befolyásolja az iparág racionalizálására megindult akciók menetét, amennyiben az üzemek foglalkoztatásának mai színvonalán a vállalatok nem látják semmi értelmét a szindikális törekvéseknek, mert a termelésnek kvóták szerint való elosztása a termelő tevékenység óriási méretű lecsökkenését követően egyelőre meg sem valósítható. A megrendelések száma olyan alacsony, hogy a vállalatok egyelőre jelenlegi keretek között folytatnak harcot a piacért és így a koncentrációra való tárgyalások elhúzódnak. Szakkörök jelentősebb javulást a kölcsönös várnak, amely a félbemaradt investíciós munkálatok folytatása által a termelési tevékenység ütemét meg fogja gyorsítani.

Értesüléseink szerint, a középeurópai vaskartell a jövő héten Budapesten ismét ülést tart, amelyen a romániai vasipar kvóta felosztására vonatkozó javaslatot veszik tárgyalás alá.

Színház—Mozi

A nemzetközi női birkózó csapat Kolozsváron

Az első mérkőzés március 21-én, szombaton este a Magyar Színházban.

Európai turnéja során Kolozsvárra is ellátogat az első nemzetközi női birkózó csapat, mely Londonban kezdte meg mérkőzéseinek sorozatát és Párizsban, Berlinben, Budapesten, legutóbb pedig Bukarestben folytatta a legteljesebb sikerrel. A nemzetközi női birkózó csapat nem amatőrökből áll, hanem tagjai egytől-egyig profi birkózók, akiknek mérkőzéseit a világjáró sportkörei is figyelik.

A birkózócsapatnak kilenc tagja van és minden nemzet színeit képviselik, még néger nő is van közöttük, ezenkívül angol, francia, német, svéd, dán, olasz, cseh és holland. A kolozsvári mérkőzés a legprecízebb sportformák között fog lefolyni, kolozsvári sportférfiak közül választják a pártatlan zsűrit, mely a legszigorúbb szabályok szerint fog bírskodni.

Bizonyos, hogy ez a nem mindennapi sportesemény nagy érdeklődést fog kiváltani nemcsak a sport, hanem a közönség legszélesebb köreiben is és úgy szombaton este 11 órakor, mint vasárnap délután fél 12 órakor zsúfolásig megtöltik a színházat.

Mindkét mérkőzést mérsékelt helyárák mellett tartják meg és a jegyeket már árusítja a pénztár.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Ma este: Szigeti József egyetlen hangversenye. Ma, kedden este tartja meg egyetlen hangversenyét Szigeti József, a világhírű hegedűművész, akit a világsajtó a hegedű ifjú fejedelmének nevez. A legnagyobb metropolisekban is rendkívüli esemény egy Szigeti-hangverseny, hát

még nálunk, ahová vajmi ritkán jutnak el az igazi világnagyságok. A Magyar Színház fantasztikus áldozatok árán tudta csak lekötni Szigeti Józsefet, akinek hangversenyére a napi néptárlál igen korlátozott számban még kaphatók jegyek.

Blanco Posnet előadása. Szerdán este premierbérletben adja elő a színház Bernhard Shaw legizgalmasabb, legdrámaibb és egyben legmulatságosabb darabját, a Blanco Posnet előadást. A kritika osztatlan elismeréssel fogadta ezt az előadást, amely iránt igen széles körökben mutatkozik érdeklődés. A Shaw-darabbal egyidejűleg mutatják be színészeink Curt Götz páratlanul groteszk játékát, a kutya van a kertben című egyfelvonásosát, amelyet Kádár Imre fordított magyarra. Tömörkényi István Barlanglakók című remek parasztdarabja is ezen az estén kerül színre. A három darabban Kaszab Anna, Komár Juliska, Bárdi Teréz, Benes Ilona, Miklóssy Margit, Földényi László, Tóth Elek, Tompa Béla, Fekete Mihály, Réthelyi Selmeczy, Balázs, Lantos, Nyerges stb. játszanak vezető szerepeket. Péntek este megismétlik a három briliáns kis darab előadását.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Kedd este 9: Szigeti József, a világhírű magyar hegedűművész egyetlen hangversenye.

Szerda 9: Blanco Posnet előadása. (Bernhard Shaw melodramája és pródikációja.) Kutya van a kertben. (Kurt Götz groteszkje, magyar nyelven először.) Barlanglakók. (Tömörkényi István drámai képe.) 32. Premier bérlet, Ssz. 218.

Csütörtök 9: Mánás Miska. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárrakkal.) Ssz. 219

Péntek 9: Blanco Posnet előadása. Kutya van a kertben. Barlanglakók. (36. A. bérlet.) Ssz. 220.

Szombat d. u. fél 3: A vadkacsa. (Ifjusági előadás mozihelyárrakkal. Bevezeti dr. Kántor Lajos tanár.) Ssz. 221.

Szombat este 9: Sztambul rózsája. (Operettreprez 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárrakkal.) Ssz. 222.

Román Opera műsora

Szerda, márc. 18: Al. Stradella. (Opera-premier.)

Péntek, márc. 20: Al. Stradella. Vasárnap, márc. 22 (délután): Mignon. Hétfő, márc. 28: Aida. (Olcsó helyárák.)

Szerda, márc. 25: Al. Stradella.

Szombat este negyed 12: Nagy nemzetközi női birkózóverseny, a francia, német, dán, olasz, japán, néger stb. bajnok-nők részvételével. Mérsékelt helyárák. Ssz. 223.

Vasárnap d. e. 12: A nemzetközi női birkózóverseny folytatása és befejezése, mérsékelt helyárrakkal. Ssz. 224.

Vasárnap este 9: Luxemburg grófja. (Operettreprez 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárrakkal.) Ssz. 225.

Hétfő este 9: Aranyóra. (Szép Ernő új színműve. 33. Premierbérlet.) Ssz. 226

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Kedd d. u. 3, 5 és 7 órakor: Christina (Janet Gaynor, Charles Morton, Rudolf Schildkraut, Lucy Doraine fellépésével.) Utoljára.

Szerda és a következő napokon 3, 5 és 7 órakor: Fox Follies. (Grandiózus énekes, táncos, beszélő filmrevü 11 képből). A főszerepekben: Sue Carol, Lola Lane, Sharon Lynn, Dixie Leo, David Percy, David Rollins, Frank Richardson és Stepin Fetchit.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZPEUROPAI

Kedd, március 17.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés, 16: Katonazene. 17: Hírek, időjelzés, 17.15: Katonazene. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 20: Rádiózenekar. 20.30: Felolvasás. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: Cigányzena. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. — 2.45: Hírek. 4: Neseidélután. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Előadás. 5.30: Könyvnyű zene. 6.30: Francia nyelvoktatás. 7: Felolvasás. 7.30: Gounod: Faust c. operája. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Katonazene.

Bécs. 20: Oberleithner: Cecilia című operája.

Berlin. 22: Hatnapos verseny.

Breslau. 19: Rádiózenekar.

Lipce. 22.15: Táncczene.

Varsó. Kattowic. 17.45: Szimfónikus est

Massenet: Enek és hegedűverseny. 21.30: Mandolinverseny.

Milánó. 20.30: Operett.

Róma. 20.45: Opera.

Prága. 20.30: Grammfón. 23: Óra-ütés.

Pozsony. 20.20: Szórakoztató zene.

Brünn. 19.50: Hegedűhangv.

Osló. 20.30: Rádiózenekar. Svendsen:

Rapszódia, Halverson: Bergensiana, Olsen: Finnmark, Grieg: Peer Gynt.

Stockholm. 22.10: Szólisták hangv.

Toulouse. 20.15: Tangódalok. 21: Dalok, monológ. 22: Szimfónikus zene. — 23: Jazz.

Szerda, március 18.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. Időjelzés, grammfón. 17.15: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 19.30: Francia lecke. 20: Vonósnégyes. — 20.30: Felolvasás. 20.45: Tenordal. 21.15: Dalest. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Zenekar. 9.30: Hírek. 12.05: Grammfónhangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. — 3.30: Morse-tanfolyam. 4: Novellák. — 4.45: Pintos időjelzés, időjárás, hírek. — 5: Körösi Csoma Sándor élete. 5.30: Hangverseny. 6.30: Olasz nyelvoktatás. 7.10: Magyar nóták. 8.10: Liszt hangv. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 10.30: Francia nyelvű előadás. Utána jazz.

Bécs. 22.10: Zenekari hangv.

Berlin. 20.30: Táncczene.

Breslau. 22.35: Kabaré.

Frankfurt. 20.10: Saxofón.

Lipce. 19.30: Operett.

Varsó, Kattowic. 20.30: Szórakoztató zene.

Poznan. 20.30: Rimszkij—Korsakov zenéje.

Milánó. 21.15: Osztrák szimf. zene.

Róma. 20.45: Opera.

Prága. 20.30: Romantikus dalok.

Pozsony. 20: Csellóhangv.

Osló. 22.05: Táncczene.

Toulouse. 21.30: Dalok. 22: Zenekar. 21: Dalok, tangódalok. 24.30: Katonazene. Táncczene.

Stockholm. 18.15: Mefisztotelesz című opera.

Leszállítottuk az apróhirdetéseket árát

Hogy lehetővé tegyük a súlyos gazdasági helyzetben is mindenki számára az Uj Keletben való hirdetést: állás és alkalmazás keresését, lakás bérbeadását, vagy bérbevételét, ingó és ingatlanok eladását és vásárlását, kiskereskedők és kisiparosok áruinak reklámírózását, az apróhirdetéseket árát lényegesen leszállítottuk.

Az apróhirdetéseket új árai:

Egy szó ára (eddig 5 lej) most 4 lej. Vastagabb betűvel szedve (eddig 10 lej) most 8 lej.

Állástkeresőknek egy szó (eddig 4 lej) most 3 lej.

Vastagabb betűvel szedve (eddig 8 lej) most 6 lej.

Csak vasárnapra feladott hirdetések után 25 százalék felárat számítunk.

Külön kedvezmények nagyobb számmennyiség lekötésénél:

100 szó lekötésénél fenti árból 10 százalék.

250 szó lekötésénél fenti árból 15 százalék.

500 szó lekötésénél fenti árból 20 százalék.

1000 szó lekötésénél fenti árból 25 százalék.

Apróhirdetéseket

Négy szoba, konyha, komfortos lakás kiadó május 1-re Mihai Viteazul 36. Értekezni házmeztérnél.

Kiadó kétszer három szoba, konyha és két üzemhelyiség. Volt Malom u. 16. Értekezni titkári irodában.

Angol mechanikájú rövid zongora bérbeadó. Str. Fántánalei 17.

Kertes lakásban butorozott szoba kiadó és egy üres szoba konyha kiadó. Str. Fántánalei 17.

גמר ורוס מלמד, עווענטועל מפרשים אויך ווינט פאסטען אויף ריח אייר הבעל אונטער 19 יארען אין דער רעדאקציען

בייא מיר צו בעקאמען מצות שמורים וגם שמונים אויך שמירה מהל נעשה בעכשר גמור עצהוים אונטער השגחת הרה"צ שליטא דפה ישראל בערונאטה. צו וענדען אונטער ארעסטס: Bernath Izrael Margita. Jud. Bihar.

Kóser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmeztetés: A vaj és tejtermékek saját készítményeik. Schwartz Ignác, Cluj, Calea Regalei Ferdinand 10.

מודעה רבה

עין שאני רוצה בעזרתך לעלות לאה"ק עכ"ב עמיש ע"כ אודיע לרבים אולי יודמן ת"ח אהד עביכולו לתת לי סך 1 מיליאן וחמש מאות אלף לעי בעד הזקק רבנות שלי. ארעסטס: Gerson Stern Primrabbin Ludos, j. Turda

Minden regénynél érdekesebb olvasmány

II. Vilmos császár emlékiratai

„ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK 1878—1918. ÉVEKBŐL Ara 160 lej helyett 40 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Vidékre 48 lej pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállítás

Uj Kelet és bányás

Dikkelnk forrás me

Készítetka. megörzöskü

Politikai

Hamburg uccá sektől voltak hamunista képviselő autbusz padlóján megsebesült, csőrömpölvé hullt. Nem kell, hogy az ember rakkosság történt. Politikai meggyőződés rálmi: lesből, mi leterített egy ell győződésen lévő ezuttal kampóske hogy azt mond voltak. Mert am történt, az semm gyilkosságok me terrornak újabb a vörös terror e Ennek a politik zalmát és felhár az a körülmény fokozza, hogy alatt az ellenfele ták meg egyik halálát. A vérbö gyetlen volt. O egy albán törzs, őz hajtotta voln Európa kellős Németsország egy ban, 1931-ben tö

A politikai g forradalmi eszkö tetni olyan emb akik a legzürz táplálják a forr Holott a politika cselekmény mély gyökerére nézünk bár korszakának szu, a vendetta mázzal bekennt akarása. Mert gondolhatja azt, vagy vezérek a való lepuftantása azokat az ellentét fajokat, osztályo lasztják. A gyilk vertett emberek, zett ember orvta ember, vagy fegy ien, bármilyen ok milyen látszólagó tűz ki maga elé, bözik a közönsége

Az ilyen gyilk is igyekeznek a nyegét magukra semmi egyebek, m barbár indulatok kán számolnak a vényvel, hogy a rint meg is szokt vatalos, akár nem Az igazságok, leg nemi igazságok, népakarat, a töb vényesülésén kere radalmi erejüek sem nyilatkozhatn riák, vagy frakci gyűlölet hatalmas zás, a kultura és legalább is hatalm tet és a megértés. lehet azt mondan vilizáció és kultur löletnek anarchi szétszakító szabad Ami pedig mos szerte a világon p mén történik, az barbár ösztönök tobzódásának g